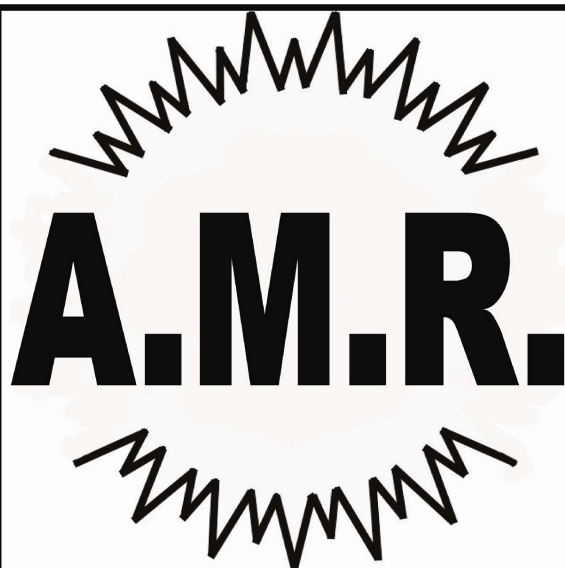

MACEDONEANUL МАКЕДОНЕЦОТ

Asociația Macedonenilor din România
Друштвото на Македонците од
Романија

Година XXV- 286-287 број - 25 Јуни 2025
Anul XXV - Numărul 286-287 - 25 Iunie 2025

5 Mai

Ziua limbii
macedonene

5 Мај

Ден на
македонскиот
јазик

1 Iunie

Ziua Internațională
a copiilor

1 Јуни

Меѓународен ден на децата

ДА ГО ПРОСЛАВИМЕ 1 МАЈ

1 Мај, познат и како Меѓународен ден на трудот, се одбележува низ целиот свет како ода на борбата и правата што работниците ги добиле низ историјата. Потеклото на овој празник е поврзано со демонстрациите на група работници во 1886 година, кои барале намалување на работниот ден на осум часа. Со текот на времето, 1 Мај прерасна во симбол на меѓународна солидарност, социјална правичност и признание за придонесот на трудот во развојот на општеството.

Денес, во многу земји, овој ден се одбележува на различни начини – со паради, културни и социјални настани, но и со моменти на одмор, претставувајќи за многумина можност да го поминат времето на отворено со семејството и пријателите.

Од Северна Македонија, па сè до Романија или дури и САД, 1 Мај има посебно значење! Еве ја пораката на претседателката на Република Северна Македонија, по повод Меѓународниот ден на трудот:

СЌ СЌРБЌТОРИМ 1 МАЈ

Ziua de 1 Mai, cunoscută și sub numele de **Ziua Internațională a Muncii**, este celebrată în întreaga lume ca un omagiu adus luptei și drepturilor câștigate de muncitori de-a lungul istoriei. Originile acestei sărbători se leagă de manifestațiile unor muncitori din anul 1886, care cereau reducerea zilei de muncă la opt ore. De-a lungul timpului, 1 Mai a devenit un simbol al solidarității internaționale, al echității sociale și al aprecierii față de contribuția muncii în dezvoltarea societății.

Astăzi, în multe țări, ziua este marcată în diferite forme, prin parade, evenimente culturale și sociale, dar și prin momente de relaxare, fiind pentru mulți o ocazie de a petrece timpul în aer liber alături de familie și prieteni.

Din Macedonia de Nord, până în România, sau chiar Statele Unite ale Americii, Ziua de 1 Mai are o importanță deosebită! Iată mesajul președintei Republicii Macedonia de Nord, de Ziua Internațională a Muncii:

"1 Mai – Ziua Internațională a Muncii – îi sărbătorim pe toți cei care muncesc cu sârguință,

1 МАЈ
ЗДРУЖЕНИ
СО ИСТА ЦЕЛ
ЧЕСТИТ ДЕН НА ТРУДОТ

1 Мај

—

Ден на трудот

На 1 Мај - Меѓународниот ден на трудот, ги славиме оние кои работат вредно, посветено и пожртвувано, како и сите оние кои оставиле историски печат во долгата и тешка борба за вреднување на работничкиот труд и почитување на работничките права.

На овој ден им оддаваме заслужена посебна почит и признание на работниците – генерации и генерации на мнозинството луѓе со најголем придонес во создавањето и изградбата на државата и општествените вредности.

Први мај е ден кога работниците и синдикатите со право протестираат за повисоки плати и пошироки права, потенцирајќи го социјалниот карактер на македонска држава што има уставна обврска да води сметка за хуманизмот, социјалната правда и солидарноста како темелни вредности на уставниот поредок.

Први мај е вистинскиот ден кога ние, носителите на власта треба да се запрашаме: дали и како се остварува правото на работа,

devotament și sacrificiu, precum și pe toți cei care au lăsat o amprentă istorică în lunga și dificila luptă pentru valorizarea muncii și respectarea drepturilor lucrătorilor.

În această zi, aducem un omagiu special și binemeritat muncitorilor – generații și generații de oameni care au avut cea mai mare contribuție la crearea și dezvoltarea statului și a valorilor societății.

1 Mai este ziua în care muncitorii și sindicatele protestează pe bună dreptate pentru salarii mai mari și drepturi extinse, subliniind caracterul social al statului macedonean, care are obligația constituțională de a promova umanismul, justiția socială și solidaritatea, ca valori fundamentale ale ordinii constituționale.

1 Mai este ziua potrivită în care noi, cei care deținem puterea, trebuie să ne întrebăm: se respectă dreptul la muncă? Are fiecare libertatea de a-și alege locul de muncă? Sunt angajații protejați la locul de muncă? Sunt sprijiniți corespunzător în caz de șomaj? Are fiecare acces,

дали секој има слободен избор на вработување, дали вработените се заштитени при вработувањето, дали се соодветно материјално обезбедени при невработеност, дали секому под еднакви услови му е достапно секое работно место, дали заработувачката е соодветна на трудот, дали секој вработен има право на дневен, неделен и годишен одмор, дали се почитуваат колективните договори?

Пред нас се многу проблеми и дилеми што мора да се надминат.

Социјалната правда не смее да се применува селективно, ниту да се перцепира како недостижен идеал. Таа е невозможна без соодветно вреднување на човековиот труд и без уважување на работничкото достоинствено. Тоа подразбира правична плата, квалитетни услови за работа, безбедност и сигурност во работењето, можност за надградување и напредување.

Во демократски политички систем мора да се слуша гласот на работникот, да се почитува синдикалното организирање и правото на штрајк, да се негува социјалниот дијалог, да се гради партиципативна демократија.

Убедена сум дека само задоволниот работник може да биде продуктивен, ефикасен и ефективен.

Да го чуваме и да вложуваме во нашиот највреден ресурс – човекот!

ПОРАКА ОД ПРЕТСЕДАТЕЛКАТА СИЉАНОВСКА-ДАВКОВА НА ДЕНОТ НА МАКЕДОНСКИОТ СТАНДАРДЕН ЈАЗИК И 80 ГОДИНИ ОД КОДИФИКАЦИЈАТА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

На 5 Мај, праќаме важни пораки за македонскиот јазик до сите Македонци, каде и да се, до познавачите и до почитувачите на македонскиот јазик, до идните поколенија Македонци.

Денеска, камбаните одсвонуваат на македонски јазик и за македонскиот јазик, не само тука, во татковината, туку секаде каде што се оние со кои ист јазик зборуваме и на ист

вън услови, во сите среќи, во сите места? Este salariul proporțional cu munca depusă? Are fiecare angajat dreptul la odihnă zilnică, săptămânală și anuală? Sunt respectate contractele colective?

Ne confruntăm cu numeroase probleme și dileme care trebuie depășite.

Justiția socială nu trebuie aplicată selectiv și nici privită ca un ideal de neatins. Ea este imposibilă fără o valorizare corespunzătoare a muncii umane și fără respectarea demnității muncitorilor. Aceasta implică un salariu echitabil, condiții de muncă decente, siguranță și stabilitate la locul de muncă, precum și oportunități de dezvoltare și avansare.

Într-un sistem politic democratic, vocea muncitorului trebuie auzită, organizarea sindicală și dreptul la grevă trebuie respectate, dialogul social trebuie cultivat, iar democrația participativă trebuie consolidată.

Sunt convinsă că doar un lucrător mulțumit poate fi productiv, eficient și performant.

Să avem grijă și să investim în cea mai valoroasă resursă a noastră – omul!

La mulți ani de 1 Mai – Ziua Muncii!", a transmis Gordana Siljanovska-Davkova, președintele Republicii Macedonia de Nord.

Честит 1 Мај – Ден на трудот!", порача Гордана Силјановска-Давкова, претседателка на Република Северна Македонија

MESAJUL PREȘEDINTEI SILJANOVSKA-DAVKOVA CU OCAZIA ZILEI LIMBII MACEDONENE STANDARD ȘI 80 DE ANI DE LA CODIFICAREA LIMBII MACEDONENE

Pe 5 mai, transmitem mesaje importante despre limba macedoneană către toți macedonenii, oriunde s-ar afla, către cunoscătorii și iubitorii limbii macedonene, către viitoarele generații de macedoneni.

Astăzi, clopotele răsună în limba macedoneană și pentru limba macedoneană, nu doar aici, în patria-mamă, ci pretutindeni unde sunt cei cu care vorbim aceeași limbă și ne înțelegem în aceeași limbă – noi, macedonenii.

Astăzi, toți vorbitorii, îndrăgostiții, iubitorii de

5 мај Ден на македонскиот јазик-

**БЕЗ ЈАЗИКОТ СИ НИКОЈ И
НИШТО!**

*Јазикот најдобро се чува ако се
учи!*

*Јазикот се прикажува
себеси преку буквите,
преку азбуката. На 5
мај е освоена кирилицата
како официјално писмо,
затоа тој ден е симболичен
избор.*

а А, б Б, в В, г Г, д Д, е Е,
ж Ж, з З, с С, ш Ш, ј Ј, к К,
л Л, љ Љ, м М, н Н, њ Њ, о О,
п П, р Р, с С, т Т, џ Џ, у У,
ф Ф, х Х, ц Ц, ч Ч, џ Џ, ш Ш.

*Значајни луѓе за нашиот
јазик се: Св. Кирил и
Методиј, Св. Климент
Охридски, Блаже Конески,
Мисирков и уште многу
други.*

јазик се разбираме ние, Македонците.

Денес, сите говорители, вљубеници, јазиколупци, почитувачи, проучувачи, посветеници на големиот, убавиот, милозвучниот македонски јазик беседат за него и на него.

Пораки за македонскиот јазик ќе праќаат и по мене и по нас, оти додека нè има, ќе го има и него: јазикот наш насушен.

Без македонскиот јазик не ќе можевме да испраќаме пораки на македонски, ниту да бидеме негови мисионери.

Како македонски мисионери имаме семакедонска, национална и човечка должност да го чуваме, негуваме, сакаме, развиваме, проучуваме, промовираме, обновуваме македонскиот јазик, оти без нас не ќе живее, ниту ние ќе бидеме Македонци без него. Ние сме оние што во него се препознаваме, со него се идентификуваме, по него се разликуваме од другите.

Нам, македонскиот јазик ни е духовна храна, важна и потребна колку и мајчиното млеко, тој ни е идентитетско сонце, татковина од искона. Македонскиот јазик е река што извира од европски извор и се влева во морето на европската и во океанот на светската цивилизација.

Близнак со народниот дух, македонскиот јазик битисувал во лошо и во добро низ вековите, зреел со македонскиот народ, растел и се збогатувал со новите зборови што никнувале за да ја изразат народната болка и радост, се калел и калемел во содејство со блиските јазици, плачел, шепотел, пеел, играл,

limbă, respectuoșii, cercetătorii, devotații marii, frumoasei, melodioasei limbi macedonene rostesc discursuri despre ea și în ea.

Mesaje în limba macedoneană vor fi transmise și după mine și după noi, căci atâta timp cât existăm noi macedonenii, va exista și ea: limba noastră de fiecare zi.

Fără limba macedoneană n-am fi putut transmite mesaje în limba macedoneană și nici să fim misionarii ei.

Ca misionari ai limbii, avem datoria pan-macedoneană, națională și umană de a o păstra, de a o cultiva, iubi, dezvolta, cerceta, promova și reînnoi, pentru că fără noi ea nu va trăi, iar noi n-am fi macedoneni fără ea.

Suntem cei care ne recunoaștem în ea, ne identificăm prin ea, ne deosebim prin ea de ceilalți.

Pentru noi, limba macedoneană este hrană spirituală, importantă și necesară precum laptele matern, este soarele identitar, patria dintotdeauna. Limba macedoneană este un râu ce izvorăște din izvoare europene și se varsă în marea civilizației europene și în oceanul celei mondiale.

Îngemănată cu spiritul poporului, limba macedoneană a existat la bine și la rău de-a lungul secolelor, a evoluat odată cu poporul macedonean, îmbogățindu-se cu noi cuvinte născute din durerea și bucuria poporului, s-a întărit și altoit în contact cu limbile apropiate, a plâns, a șoptit, a cântat, a dansat, a sfidat contestările și negările și a supraviețuit.

Este o onoare că suntem urmașii marilor misionari, Sfinții Chiril și Metodie, personalități – filosofi care ne-au dăruit lumina cuvântului, alfabetului, învățaturii și culturii, oferindu-ne o

им пркосел на оспорувањата и негирањата, опстојувал.

Чест ни е што сме потомци на епохалните мисионери, Светите Кирил и Методиј, личности – филозофи кои ни ја дариле светлината на словото, писменоста, уката и културата, позлатувајќи нè со азбука, писмо и писменост не само нас, туку и сиот словенски свет.

Премудриот Константин Филозоф во мугрите на сесловенската и македонска писменост, пред светската историја на совеста, гласно запраша: „Не врне ли дожд од Бога подеднакво за сите? А сонцето не грее ли исто така за сите? Зарем не дишеме воздух сите еднакво?“

Нè огреа и не просвети учителскиот блесок и нас, на Светите Кирил и Методиј, кои со верните и посветени ученици, Светите Климент и Наум го просветлија словенскиот и македонскиот свет со писмо, образование и наука. Мракот беше победен од светлината, незнаењето беше поразено од знаењето со помош на словенските јазици, меѓу кои и македонскиот, словенските народи, а меѓу нив и македонскиот се описменуваа.

Грандиозната дејност на Охридскиот книжевен центар на Свети Климент Охридски, поддржан од Свети Наум е монументален чин и чекор во описменувањето, што снажно ја поткрепи и поттикна мислата, овозможувајќи ѝ јазично да се изрази.

Во прашање е „моќно придвижување“, според Блаже Конески, со што се трасираше и

scriere și o alfabetizare nu doar nouă, ci întregii lumi slave.

În zorii scrisului pan-slav și macedonean, în fața istoriei conștiinței universale, înțeleptul Constantin Filosof a întrebat cu voce tare: „Oare nu plouă Dumnezeu la fel peste toți? Și soarele nu luminează la fel pentru toți? Nu respirăm cu toții același aer?“

Am fost luminați și noi de strălucirea didactică a Sfinților Chiril și Metodiu care, împreună cu devotații lor discipoli, Sfinții Clement și Naum, au iluminat lumea slavă și macedoneană prin scris, educație și știință. Întinericul a fost învins de lumină, ignoranța de cunoaștere, prin limbile slave, inclusiv cea macedoneană. Popoarele slave, printre care și cel macedonean, au fost alfabetizate.

Activitatea grandioasă a Centrului literar de la Ohrid al Sfântului Clement din Ohrid, susținut de Sfântul Naum, este un act și un pas monumental în procesul alfabetizării, care a susținut și stimulat gândirea, oferindu-i mijloace de exprimare lingvistică.

Este vorba despre o „mișcare puternică“, după cum spune Blaje Koneski, care a trasat și deschis drumul epopeii limbii macedonene, care a pornit curajos înainte, inițial ca limbă proto-slavă, vechea slavonă – prima limbă literară a tuturor slavilor, creată pe baza graiului slavilor macedoneni din împrejurimile Salonicului.

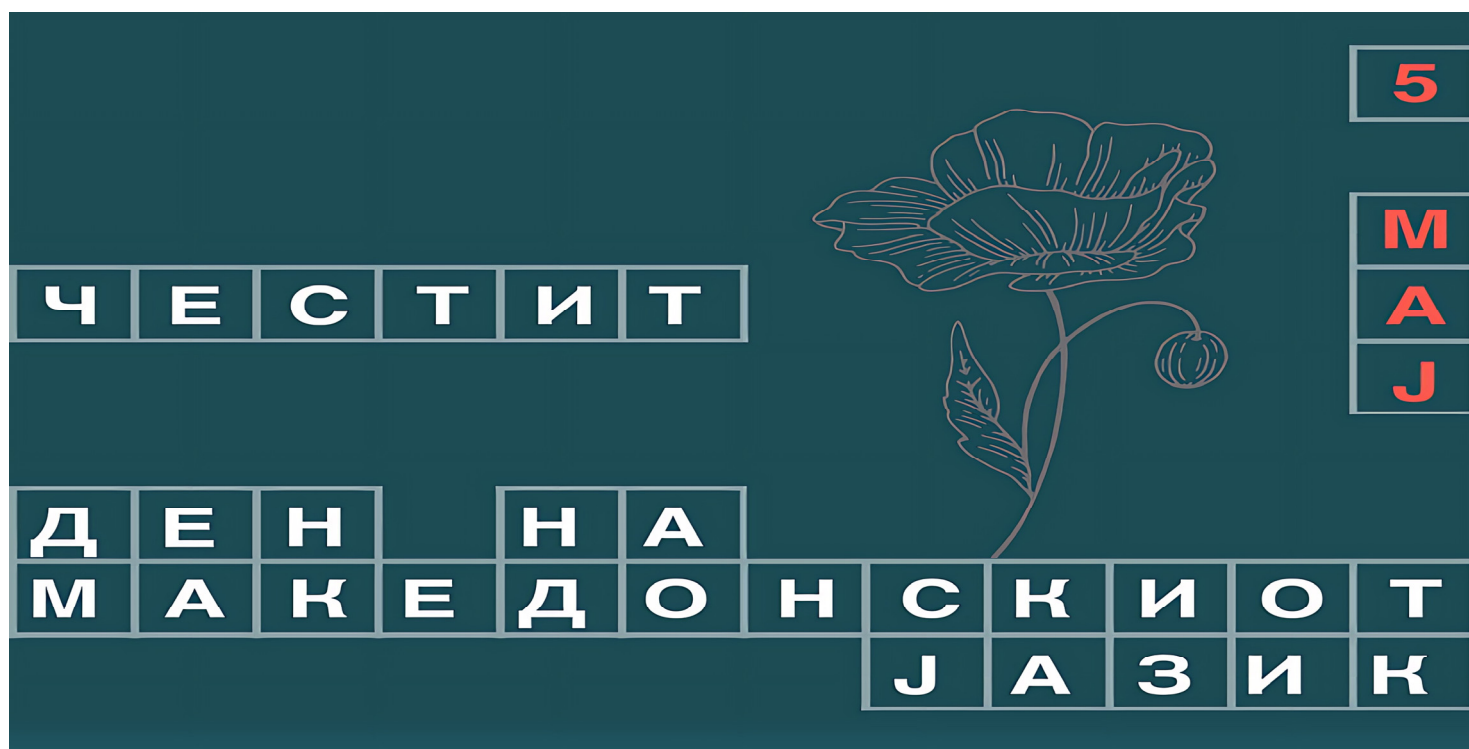
Evoluția lingvistică s-a desfășurat de la alfabetul glagolitic, prin vechea chirilică slavonă, către alfabetul chirilic macedonean modern.

Scrisul și cultura medievală atestă

5 MAJ

ДЕН НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

се отвори патот за епопејата на македонскиот јазик којшто храбро тргна напред, најпрво како прасловенски јазик, старословенски јазик – првиот книжевен јазик на сите Словени, создаден врз основа на говорот на македонските Словени од околината на Солун.

Јазичната еволуција се одвива од глаголицата, преку старословенската кирилица, кон современата македонска кирилична азбука.

Средновековната писменост и култура сведочат за континуиран развој на македонскиот јазик. Пробивот на народниот македонски јазик од ракописите од 16 век до преродбата во 19 век е значајна етапа во неговата историја.

Со и низ развојните фази на македонскиот народен јазик низ вековите растеше идејата за македонски литературен јазик и македонска самобитност, а расцвета со аргументираната научна кодификација на великанот Крсте Мисирков во делото „За македонските работи“.

Повеќевековниот развој на македонскиот јазик доживеа законска кодификација во 1945 година, чин на крунисување на вековните стремежи на Македонците. Да укажам, по којзнае кој пат, дека може да се кодифицира само нешто што постои. Не се измислува јазик.

Кодификацијата на македонскиот јазик се реализира преку: Решението на Првото заседание на АСНОМ за воведување на македонскиот јазик како службен јазик во Република Македонија од 2 август 1944 година, Решението на Президиумот на АСНОМ за донесување на азбуката на 5 мај 1945 година и

dezvoltarea continuă a limbii macedonene. Pătrunderea limbii macedonene populare în manuscrise din secolul al XVI-lea până la Renaștere, în secolul al XIX-lea, este o etapă semnificativă în istoria sa.

Odată cu dezvoltarea limbii populare de-a lungul veacurilor, a crescut ideea unei limbi literare macedonene și a unei identități proprii, culminând cu codificarea științifică solid argumentată de marele Krste Misirkov în lucrarea sa „Despre chestiunile macedonene”.

Dezvoltarea seculară a limbii macedonene a fost încununată prin codificarea sa legală în 1945 – un act care a încununat aspirațiile veacurilor.

Subliniez încă o dată: doar ceea ce există poate fi codificat. O limbă nu se inventează.

Codificarea limbii macedonene s-a realizat prin: Hotărârea Primei Sesiuni a ASНОМ privind introducerea limbii macedonene ca limbă oficială în Republica Macedonia, din 2 august 1944; Hotărârea Prezidiului ASНОМ de adoptare a alfabetului, pe 5 mai 1945; și adoptarea oficială a ortografiei macedonene, la 7 iunie 1945.

Astfel, s-au realizat idealurile și aspirațiile veacurilor: să ne exprimăm în limba literară macedoneană, să învățăm și să ne educăm în macedoneană, să avem propria noastră limbă literară.

După codificarea din 1945 au urmat publicarea operelor fundamentale ale lingvisticii: gramatica, istoria limbii, dicționarul – completând procesul lingvistic într-un sistem și o unitate.

Reafirm și subliniez că contribuția lui Blaje Koneski la codificarea limbii macedonene, la știința limbii și în domeniul macedonisticii este

официјалното усвојување на македонскиот првопис на 7 јуни 1945 година.

Така се остварија вековните идеали и стремежи да се изразуваме на македонски литературен јазик, да учиме и да се образуваме на македонски јазик, да имаме свој македонски литературен јазик.

По кодификацијата во 1945 година следувааше објавувањето на капиталните дела од науката за јазикот: граматиката, историјата на македонскиот јазик, речникот на македонски јазик, со што јазичниот процес се заокружи во јазичен систем и во јазична целина.

Уште еднаш да потврдам и да потенцирам дека влогот на великанот Блаже Конески во кодификацијата на македонскиот јазик, во науката за јазикот и во македонистиката е монументален. Мора да го споменеме и исклучителниот придонес на Круме Кепески, но и на плејада домашни и странски македонисти, филолози и лингвисти, чии камења во темелите и во сидовите на македонистиката, од неа направија цврста куќа!

Македонскиот стандарден јазик не е само важен елемент на историјата на самостојна, суверена и независна Македонија, туку и темел и потпора на македонскиот идентитет. Тој е основното идентитетско обележје на сите Македонци коишто живеат на територијата на македонската држава и говорат македонски, но и на Македонците во соседните држави и Македонците насекаде во светот.

Втората половина на 20 век и двете и пол децении на 21 век се значајна етапа на подемот на македонистиката, домашна и странска, како стабилна, студиозна,

monumentalа. Trebuie menționată și contribuția excepțională a lui Krume Kepeski, precum și a unei pleiade de macedoniști, filologi și lingviști autohtoni și străini, ale căror pietre de temelie au făcut din macedonistică o casă solidă!

Limba macedoneană standard nu este doar un element esențial al istoriei Macedoniei independente, suverane și suverane, ci și fundamentul identității macedonene. Este semnul de identitate fundamental al tuturor macedonenilor ce trăiesc pe teritoriul statului macedonean și vorbesc macedoneana, dar și al macedonenilor din statele vecine și din întreaga lume. A doua jumătate a secolului XX și cele două decenii și jumătate ale secolului XXI reprezintă o etapă semnificativă în afirmarea macedonisticii, autohtone și internaționale, ca știință filologică și culturală solidă, bine fundamentată și recunoscută la nivel mondial. Lingvistica, literatura și cultura macedoneană contemporană ating realizări remarcabile, iar literatura, arta și cultura noastră creează capodopere.

Limba macedoneană este casa tuturor macedonenilor – o casă a alfabetizării, progresului, învățaturii, științei, artei și culturii.

Este o limbă vie și dătătoare de viață, plină de energie, care deschide, naște, creează noi orizonturi și lumi, schimbă viziuni. În ea visăm, creăm, realizăm, dănuim.

În limba macedoneană este gravat codul nostru, este cuprinsă esența și unicitatea noastră, în ea e țesută memoria noastră, prin ea trăim prezentul și pășim spre viitor.

În macedoneană încă mai șoptește iarba, în macedoneană vorbește nesupunerea, în macedoneană se visează „zorile albe”, în

5

мај

—

**ДЕН НА
МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК**

**МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК – Е ЗАВЕТ КОЈ МОРА
ДА ГО ЧУВАМЕ, НЕГУВАМЕ И РАЗВИВАМЕ.**

**ГОЛЕМАТА МИСЛА НА МИСИРКОВ Е НАШ
АМАНЕТ: „МИЛОСТА КОН НАРОДНИОТ ЈАЗИК Е
НАШ ДОЛГ И НАШЕ ПРАВО. НИЕ СМЕ ДОЛЖНИ
ДА ГО МИЛУВАМЕ НАШИОТ ЈАЗИК, ЗАШТО ТОЈ
Е НАШ, ИСТО ТАКА, КАКО ШТО НИ Е НАША
ТАТКОВИНАТА НИ.“**

ДЕН НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

аргументирана и светски призната филолошка и културолошка наука. Современата наука за македонскиот јазик, науката за книжевноста и културата бележат врвни достигнувања, а извонредни дострели и ремек-дела остваруваат македонската литература, уметност и култура.

Македонскиот јазик е семакедонска куќа и семакедонски дом на писменоста, прогресот, уката и науката, уметноста и културата.

Македонскиот јазик е жив и животворен, тој врие од енергија, отвора, раѓа и породува нови видици и светови, менува светогледи. На него сонуваме, создаваме, остваруваме, векуваме.

Во македонскиот јазик е врежан македонскиот код, вградена е нашата сушност и посебност, на него е исткаена нашата меморија, со него ја живееме сегашноста, одиме по свое во иднината.

На македонски сè уште шепоти пирејот, на македонски зборува непокорот, со македонскиот се мечтае за „белите мугри“, на македонски е навезена „Везилка“ и напишана едната и единствена македонска приказна, повеќе тажна, одошто весела.

Јазикот, македонскиот ни јазик е наша молитва, наша поезија, наша драма, наш еп, наш роман-река.

Со македонскиот јазик градиме мостови

macedoneană e brodată „Broderia” și e scrisă unica poveste macedoneană, mai tristă decât veselă.

Limba noastră, limba macedoneană este rugăciunea noastră, poezia noastră, drama noastră, epopeea noastră, romanul nostru-fluviu.

Cu limba macedoneană construim punți între culturi, depășim obstacole, ne înțelegem. Prin limbă creăm sistemul nostru de valori – o cultură a dialogului, cooperării, umanismului, iubirii față de oameni, pacifismului și cosmopolitismului – căci prin cuvânt, ca la Racine: „toată lumea ne este casă frățească”.

Limba noastră macedoneană este misiunea tuturor: autoritățile statului, instituțiile, sistemul educațional, comunitatea academică și științifică, cetățenii, indivizii, oamenii.

Exprim profund respect pentru toți macedoniștii, pentru întregul potențial educațional, academic și științific, pentru academicieni, profesori, cercetători, poeți, scriitori, profesori și învățători, redactori din țară și din străinătate, bibliotecari, pentru toți vorbitorii și iubitorii limbii macedonene – pentru toți cei care fac din ea o artă.

Personal, ca om și ca președintă a statului, gândesc și vorbesc cu pasiune în macedoneană, respect, susțin și promovez macedonistica – mereu și peste tot: acasă și în lume.

меѓу културите, преминуваме пречки, се разбираме.

Преку јазикот го креираме системот на вредности како култура на дијалог, соработка, хуманизам, човекољубие, миротворство и космополитизам, оти нам преку речта, како на Рацина: „куќа цел свет братски ни е“.

Нашиот македонски јазик е мисија на сите нас: државните органи, институциите, образовниот систем, академската, научната и општествената заедница, граѓаните, индивидуите, луѓето.

Изразувам и исказувам огромна почит кон сите македонисти, кон сиот образовен, академски и научен потенцијал, кон академиците, професорите и истражувачите, поетите и писателите, наставниците и учителите, лекторите во земјава и во странство, библиотекарите, кон сите говорители и љубители на македонскиот јазик, кон јазиколопците коишто од него прават уметност.

Лично, како човек и како претседателка на државата, со страст размислувам и говорам на македонски, ја почитувам, силно ја поддржувам и афирмирам македонистиката, секогаш и секаде: дома и во светот.

За особено важна ја сметам институционалната поткрепа на македонистиката преку дејноста на Советот за македонски јазик, работата на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при Универзитетот „Св. Кирил и

Consider deosebit de important sprijinul instituțional al macedonisticii prin activitatea Consiliului pentru limba macedoneană, prin Seminarul Internațional pentru Limba, Literatura și Cultura Macedoneană de la Universitatea „Sfinții Chiril și Metodiu”, lectoratele de macedoneană, activitatea instituțiilor superioare de învățământ și de cercetare macedonistice.

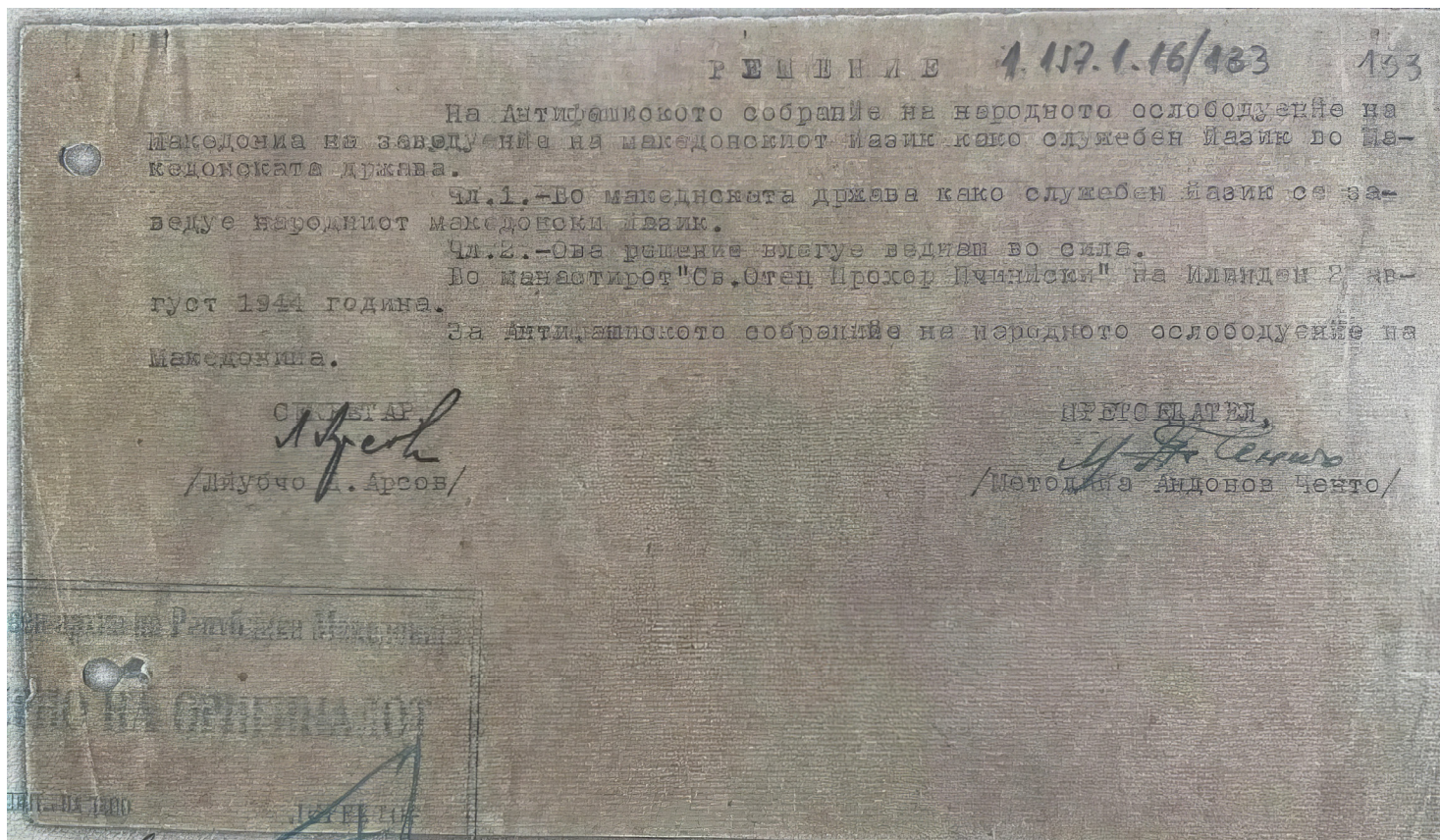
Aștept și insist asupra unei protecții juridice deosebite a limbii macedonene prin activitatea Inspectoratului pentru utilizarea limbii macedonene standard.

Sărbătorirea instituțională coordonată a acestui mare jubileu pe tot parcursul anului confirmă angajamentul clar de susținere a limbii macedonene.

Avem nevoie de o strategie națională pentru dezvoltarea și protecția limbii macedonene, tratând macedonistica drept domeniu de interes național suprem și importanță internațională.

Protejarea limbii macedonene este o datorie și o promisiune solemnă, sau, cum spunea Misirkov: „Dragostea pentru limba poporului este o datorie și un drept. Suntem datori să iubim limba noastră, pentru că este a noastră, la fel cum patria ne este a noastră”.

Astăzi, în această zi mare macedoneană – Ziua limbii macedonene standard, 5 mai 2025 – celebrăm cu demnitate marele jubileu „80 de ani de la codificarea limbii macedonene”, dar nu trebuie să uităm evenimentele care i-au precedat, căci limba macedoneană este cu mult mai veche decât

Методиј“, лекторатите по македонски јазик, дејноста на високообразовните и научни македонистички институции. Очекувам и инсистирам на особена и посебна правна грижа за македонскиот јазик преку дејноста на Инспекторатот за употреба на македонскиот стандарден јазик.

Координираното институционално чествување на овој голем јубилеј преку целата година е потврда на јасната определба за поддршка на македонскиот јазик.

Потребна ни е национална стратегија за развој и за заштита на македонскиот јазик со третман на македонистиката како дејност од врвен национален интерес со интернационално значење.

Заштитата на македонскиот јазик е наша висока должност и завет, или како што вели Мисирков: „Милоста кон народниот јазик е наш долг и наше право. Ние сме должни да го милуваме нашиот јазик, зашто тој е наш, исто така, како што ни е наша татковината ни“.

Денеска, на овој голем македонски ден, Ден на македонскиот стандарден јазик, 5 мај 2025 година, свечено и достоино го чествуваме големиот јубилеј „80 години од кодификацијата на македонскиот јазик“, но и не смееме да ги забораваме настаните што му претходеле, оти македонскиот јазик е многу постар од стандардниот македонски јазик, или како што вели познатиот славист и македонист Реџиналд де Бреј во неговиот „Водич на словенски јазици“ во 1951 година: „Каква иронија на историјата, народот чии предци им го дале на Словените првиот литературен јазик, беа последни на кои им се призна јазикот како посебен словенски јазик, различен од соседните бугарски и српски“.

ВО МЕСЕЦ МАЈ РОМАНЦИТЕ ГЛАСАА

На 5 мај 2025 година, Романија го организираше првиот круг на претседателските избори, обележувајќи клучен момент во политичкиот живот на земјата. Изборите беа организирани по поништувањето на изборите од 2024 година, одлука донесена од Уставниот суд поради сомнежи за надворешно мешање, особено од страна на Русија во полза на кандидатот на десницата, Калин Џеорџеску. Тој подоцна беше дисквалификуван од изборната трка, што доведе до значајна реконфигурација на политичката сцена.

Во првиот круг, Џорџе Симион, лидер на

limba standard.

După cum spune celebrul slavist și macedonist Reginald de Bray în „Ghidul limbilor slave”, din 1951: „Ce ironie a istoriei – poporul ai cărui strămoși au dat slavilor prima limbă literară a fost ultimul căruia i-a fost recunoscută limba ca limbă slavă distinctă, diferită de vecinele bulgară și sârbă”.

Să menționez că în acest an se împlinesc 150 de ani de la publicarea Dicționarului în trei limbi (Triilingvul), 145 de ani de la „Slognița Rechovska”, prima gramatică publicată a limbii macedonene de Gjorgjija Pulevski, 135 de ani de la susținerea primei teze de doctorat despre limba macedoneană la Universitatea din Dorpat (Estonia) de către Leonard Gotthilf Masing, precum și 100 de ani de la tipărirea „Abecedarului” la Atena, la cererea Ligii Națiunilor – predecesoarea ONU!

La mulți ani de 5 mai – Ziua limbii macedonene standard!

Да споменам дека годинава се навршуваат 150 години од објавувањето на Речникот на три јазика (тријазичникот), 145 години од „Слогница Речовска“, односно првата публикувана граматика на македонски јазик на Ѓорѓија Пулевски, 135 години од одбраната на првата докторска дисертација за македонскиот јазик на Дерптскиот универзитет во Естонија од Леонард Готхилф Мазинг, како и 100 години од печатењето во Атина на „Абецедарот“, на барање на Лигата на народите, претходничката на ООН!

Честит 5 Мај, Денот на стандардниот македонски јазик!

ÎN LUNA MAI ROMÂNII AU VOTAT

Pe 5 mai 2025, România a organizat primul tur al alegerilor prezidențiale, marcând un moment crucial în viața politică a țării. Scrutinul a fost organizat în urma anulării alegerilor din 2024, decizie luată de Curtea Constituțională din cauza suspiciunilor de interferență externă, în special din partea Rusiei, în favoarea candidatului de extremă dreapta Călin Georgescu. Acesta din urmă a fost ulterior descalificat din cursa electorală, ceea ce a condus la o reconfigurare semnificativă a scenei politice.

În primul tur, George Simion, liderul partidului naționalist Alianța pentru Unirea Românilor (AUR), a obținut 40,96% din voturi,

националистичката партија Сојуз за Обединување на Романците (AUR), освои 40,96% од гласовите и се пласираше на прво место. На второ место беше независниот градоначалник на Букурешт, Никушор Дан, со 20,99%. Кандидатот на владејачката коалиција, Крин Антонеску, беше елиминиран од трката, освојувајќи само 20,07% од гласовите.

Резултатите од првиот круг имаа големо влијание врз романската политичка сцена. Премиерот Марчел Чолаку ја објави својата оставка на 5 мај 2025 година, по неуспехот на кандидатот поддржан од владејачката коалиција да влезе во вториот круг. Оваа одлука доведе до распаѓање на коалицијата и именување на привремен премиер, Каталин Предоиу, од страна на вршителот на должноста претседател Илие Боложан.

И покрај значајното водство на Џорџе Симион во првиот круг, резултатот ја откри длабоката поларизација кај романскиот електорат. Од една страна, се појави националистички и евроскептичен тренд претставен од Симион, а од друга страна, желба за демократско и проевропско продолжение поддржано од Никушор Дан. Оваа поделеност се одрази и во поддршката од различни политички партии во вториот круг,

plasându-se pe primul loc. Pe locul al doilea s-a situat Nicușor Dan, primarul independent al Bucureștiului, cu 20,99% din voturi. Candidatul coaliției de guvernare, Crin Antonescu, a fost eliminat din cursă, obținând doar 20,07% din voturi.

Rezultatele primului tur au avut un impact major asupra scenei politice românești. Premierul Marcel Ciolacu și-a anunțat demisia pe 5 mai 2025, în urma eșecului candidatului susținut de coaliția de guvernare de a accede în turul al doilea. Această decizie a dus la destrămarea coaliției de guvernare și la numirea unui prim-ministru interimar, Cătălin Predoiu, de către președintele interimar Ilie Bolojan.

În ciuda avansului semnificativ al lui George Simion în primul tur, rezultatul a evidențiat o polarizare profundă în rândul electoratului român. Pe de o parte, s-a manifestat o tendință naționalistă și eurosceptică, reprezentată de Simion, iar pe de altă parte, o dorință de continuitate democratică și pro-europeană, susținută de Nicușor Dan. Această divizare a fost reflectată și în sprijinul acordat de diverse partide politice în turul al doilea, unde Dan a beneficiat de susținerea formațiunilor pro-europene, în timp ce Simion a fost susținut de forțele naționaliste.

Astfel, alegerile din 5 mai 2025 au fost nu doar un exercițiu democratic, ci și un barometru al

ALEGERI PREZIDENȚIALE 2025

каде што Дан ја доби поддршката на проевропските формации, додека Симион беше поддржан од националистичките сили.

Така, изборите од 5 мај 2025 година беа не само демократски чин, туку и барометар за насоката во која граѓаните на Романија сакаат да се движи нивната земја – помеѓу европските вредности и националистичките тенденции.

Денот 18 мај 2025 година претставуваше важен момент на граѓанска мобилизација за романските граѓани. Изборите одржани во таа недела активираа цел механизам на демократија, повикувајќи ги Романците да го изразат својот став за административната и политичката иднина на земјата. Во услови на интензивна, но поцивилизирана кампања во споредба со претходните години, излезноста на изборите беше значајна, што ја одразува желбата на населението да учествува активно во обликувањето на насоката на земјата.

Според прелиминарните податоци, излезноста на национално ниво ја надмина границата од 45%, што претставува зголемување во споредба со претходните избори. Иако и понатаму под европскиот просек, овој процент покажува оживување на демократскиот дух кај граѓаните, особено кај младите, кои сè повеќе ја сфаќаат важноста на гласот како алатка за промена.

Избирачките места беа отворени од 07:00 до 21:00 часот, а процесот во целина се одвиваше без сериозни инциденти. Во некои општини беа пријавени технички проблеми со информатичките системи, но тие беа релативно брзо решени. Независните набљудувачи, како и претставниците на меѓународните организации, забележаа дека изборите се одвиваа во амбиент на фер-плеј и транспарентност.

Централни теми во изборната кампања оваа година беа инфраструктурата, образованието, здравството и дигитализацијата на јавната администрација. Кандидатите предложија мерки за подобрување на ефикасноста на локалната администрација, стимулирање на економијата и намалување на бирократијата. Исто така, се забележа

дирекции во кои романиите сакаат да се движат – од демократија кон национализам.

Ziua de 18 mai 2025 a reprezentat un moment de mobilizare civică important pentru cetățenii României. Alegerile desfășurate în această duminică au pus în mișcare un întreg mecanism democratic, chemându-i pe români la urne pentru a-și exprima voința cu privire la viitorul administrativ și politic al țării. Pe fondul unei campanii electorale intense, dar mai civilizate decât în anii anteriori, participarea la vot a fost una notabilă, reflectând dorința populației de a se implica activ în conturarea direcției în care România urmează să se îndrepte.

Conform datelor preliminare, rata de participare la nivel național a depășit pragul de 45%, semnificând o creștere față de alegerile precedente. Deși în continuare sub media europeană, acest procent arată o revitalizare a spiritului democratic în rândul cetățenilor, în special al tinerilor, care încep să conștientizeze tot mai mult importanța votului ca instrument de schimbare.

Secțiile de votare au fost deschise între orele 7:00 și 21:00, iar procesul s-a desfășurat în general fără incidente majore. În unele localități au fost raportate probleme tehnice legate de sistemele informatice, dar acestea au fost remediate relativ rapid. Observatorii independenți, precum și reprezentanții organizațiilor internaționale, au remarcat că alegerile s-au desfășurat într-un climat de corectitudine și transparență.

Temele centrale ale campaniei electorale din acest an au inclus infrastructura, educația, sănătatea și digitalizarea administrației publice. Candidații au propus măsuri menite să eficientizeze administrația locală, să stimuleze economia și să reducă birocratia. De asemenea, s-a remarcat o preocupare tot mai mare față de problemele de mediu și sustenabilitate, în special în rândul candidaților tineri și al formațiunilor progresiste.

Un alt aspect remarcabil al scrutinului din 18 mai a fost implicarea diasporei. Românii din străinătate au avut din nou posibilitatea de a vota

зголемена грижа за еколошките и одржливите прашања, особено кај младите кандидати и прогресивните формации.

Друг забележителен аспект на изборите од 18 мај беше вклученоста на дијаспората. Романците во странство повторно имаа можност да гласаат во посебно организирани избирачки места надвор од земјата. Иако нивниот број не ги достигна рекордите од претходните години, присуството на дијаспората беше значајно, покажувајќи силна поврзаност со татковината и вистинска желба за политичка вклученост.

На социјалните мрежи мобилизацијата беше импресивна. Информативните кампањи организирани од НВО, инфлуенсери и новинари придонесоа за зголемена свест за важноста на гласањето. Младата генерација позитивно одговори на овие апели, а нивното присуство на гласачките места беше забележливо, особено во големите универзитетски градови.

Привремените резултати од изборите почнаа да пристигнуваат во текот на вечерта, веднаш по затворањето на избирачките места. Се предвидува дека некои од традиционалните партии ќе ги задржат своите позиции, но се појавуваат и изненадувања од нови или независни формации, кои успеаја да го привлечат вниманието на јавноста преку јасни пораки и модерна комуникација. Ова може да го означи почетокот на политичка реконфигурација заснована на критериуми на компетентност и визија, наместо на застарената идеологија. На крајот, денот 18 мај не беше само обична изборна рунда, туку вистинско вежбање на демократијата. Учество, разновидност на изразени мислења и растечки интерес за изборниот чин покажуваат дека Романија продолжува да се движи во позитивна насока. Независно од конечните резултати, пораката испратена од граѓаните е јасна: сакаме одговорна, транспарентна администрација поврзана со реалните потреби на општеството.

Њн секциите special organizate ън аfара țării. Deși numărul lor nu a atins recordurile din anii anteriori, prezența românilor din diaspora a fost semnificativă, semnalând un atașament puternic față de țară și o dorință reală de implicare ън viața politică.

Pe rețelele sociale, mobilizarea a fost una impresionantă. Campaniile de informare inițiate de ONG-uri, influenceri și jurnaliști au contribuit la creșterea gradului de conștientizare privind importanța votului. Generația tânără a răspuns pozitiv acestor apeluri, iar prezența lor ън secțiile de vot a fost vizibilă, mai ales ън marile orașe universitare.

Rezultatele provizorii ale alegerilor au început să apară ън cursul serii, imediat după ънchiderea urnelor. Se preconizează că unele partide tradiționale ъși vor menține pozițiile, dar apar și surprize din partea unor formațiuni noi sau independente, care au reușit să capteze atenția publicului prin mesaje coerente și o comunicare modernă. Acest lucru ar putea semnala ъnceputul unei reconfigurări a scenei politice, bazată pe criterii de competență și viziune, mai degrabă decât pe apartenențe ideologice ъnvechite.

Њн final, ziua de 18 mai nu a fost doar o simplă rundă electorală, ci un exercițiu de democrație autentică. Participarea, diversitatea opiniilor exprimate și interesul crescând pentru actul electoral demonstrează că România continuă să evolueze ънtr-un sens pozitiv. Indiferent de ezultatele finale, mesajul transmis de cetățeni este clar: vrem o administrație responsabilă, transparentă și conectată la nevoile reale ale societății. Votul a fost nu doar un drept, ci o datorie ъmplinită de către cei care cred ън forța comunității și ън puterea schimbării.

Redacția

Гласот не беше само право, туку и исполнета должност од страна на оние кои веруваат во силата на заедницата и во моќта на промената.

Редакција

ХРАНА ЗА ДУША

Во периодот од 8 до 14 мај 2025 година, Арената "Борис Трајковски" во Скопје беше домаќин на 37-то издание на Меѓународниот саем на книга, одржан под слоганот „Храна за душа“. Настанот собра повеќе од 65 издавачки куќи и вклучи 110 промоции на книги, привлекувајќи над 30.000 посетители, од кои околу 12.000 беа ученици.

HRANĂ PENTRU SUFLET

Њн perioada 8–14 mai 2025, Arena „Boris Trajkovski” din Skopje a găzduit cea de-a 37-a ediție a Târgului Internațional de Carte, desfășurat sub sloganul „Hrana pentru suflet”. Evenimentul a reunit peste 65 de edituri și a inclus 110 lansări de carte, atrăgând peste 30.000 de vizitatori, dintre care aproximativ 12.000 au fost elevi.

Deschiderea oficială a avut loc pe 8 mai, la

Официјалното отворање се одржа на 8 мај, во 12:00 часот, со говор на министерот за култура и туризам, Зоран Љутков. Тој ја нагласи важноста на книгата во дигиталната ера, велејќи: „Во времиња на дигитални лавини, наслови што трепкаат и информации што исчезнуваат побрзо отколку што се појавуваат, книгата останува тивок, но моќен отпор. Таа не не совладува – таа не обликува. Не ни кажува што да мислиме, туку не учи како да мислиме“.

Претседателката Гордана Силјановска-Давкова ја истакна улогата на книгата во оформувањето на личниот и културниот идентитет, изјавувајќи: „Книгите што ги читаме и на кои се навраќаме зборуваат повеќе за нас отколку кое било CV или профил на социјалните мрежи“. Таа предупреди на опасноста од напуштање на читањето, сметајќи дека тоа може да доведе до духовен и интелектуален банкрот.

Саемот понуди разновидна програма, вклучувајќи средби со автори, креативни работилници за деца и презентации на современа литература. Еден од најзабележителните моменти беше присуството на германскиот автор Себастијан Фицек, кој потпишуваше книги и разговараше за своите најнови дела.

ора 12:00, со un discours susținut de ministrul Culturii și Turismului, Zoran Ljutkov. Acesta a subliniat importanța cărții în era digitală, afirmând că „în vremuri de avalanșe digitale, titluri care clipesc și informații care dispar mai repede decât apar, cartea rămâne o rezistență tăcută, dar puternică. Ea nu ne copleșește – ea ne modelează. Nu ne spune ce să gândim, ci ne învață cum să gândim“.

Președinta Gordana Siljanovska-Davkova a evidențiat rolul cărții în formarea identității personale și culturale, declarând că „cărțile pe care le citim și la care revenim spun mai multe despre noi decât orice CV sau profil de social media“. Ea a avertizat asupra pericolului renunțării la lectură, considerând că aceasta ar putea duce la un faliment spiritual și intelectual.

Târgul a oferit o gamă variată de activități, inclusiv întâlniri cu autori, ateliere creative pentru copii și prezentări de literatură contemporană. Un moment remarcabil a fost participarea autorului german Sebastian Fitzek, care a susținut o sesiune de autografe și a discutat despre cele mai recente lucrări ale sale.

Pentru a facilita accesul publicului, organizatorii au introdus două linii speciale de autobuz, „100“ și „200“, care au funcționat pe durata târgului, conectând diferite zone ale orașului

За полесен пристап на посетителите, организаторите воведоа две специјални автобуски линии, „100“ и „200“, кои работеа за време на саемот и ги поврзуваа различните делови на градот со локацијата на настанот.

Билетите беа достапни по пристапни цени: 100 денари за возрасни, 50 денари за ученици и 250 денари за пакет од три влезници. Децата под 12 години во придружба на родители имаа бесплатен влез. Дополнително, 15 денари од секој продаден билет беа донирани за СОС Детските села во Скопје, нагласувајќи ја социјалната компонента на настанот.

По 11 години отсуство, Србија повторно учествуваше на саемот. Српскиот министер за култура, Никола Селаковиќ, ги нагласи блиските културни врски меѓу двете земји, спомнувајќи дека делата на српските автори често се преведуваат на македонски јазик.

Саемот уште еднаш ја потврди својата клучна улога во промоцијата на читањето и зацврстувањето на културните врски, нудејќи платформа за дијалог и размена на идеи меѓу автори, издавачи и читатели.

Во време кога сликата доминира во комуникацијата, а дигиталните текови ја заменуваат длабоката рефлексija, книгата останува тивок, но постојан простор каде што се негува духот. Саемот во Скопје не беше само

cu locația evenimentului.

Biletele au fost disponibile la prețuri accesibile: 100 denari pentru adulți, 50 denari pentru elevi și 250 denari pentru un pachet de trei intrări. Copiii sub 12 ani, însoțiți de părinți, au beneficiat de intrare gratuită. De asemenea, 15 denari din fiecare bilet vândut au fost donați către SOS Satele Copiilor din Skopje, evidențiind componenta socială a evenimentului.

Participarea Serbiei la târg, după o absență de 11 ani, a fost un alt punct de interes. Ministrul sârb al Culturii, Nikola Selaković, a evidențiat relațiile culturale strânse dintre cele două țări, menționând că operele scriitorilor sârbi sunt frecvent traduse în limba macedoneană.

Târgul de carte din Skopje a demonstrat încă o dată rolul său esențial în promovarea lecturii și în consolidarea legăturilor culturale, oferind o platformă pentru dialog și schimb de idei între autori, editori și cititori.

Într-o epocă în care imaginea domină comunicarea, iar fluxurile digitale par să înlocuiască reflecția profundă, cartea continuă să fie acel spațiu tăcut dar constant în care se cultivă spiritul. Târgul de Carte de la Skopje din acest an nu a fost doar un loc de întâlnire al autorilor și cititorilor, ci și un prilej de reafirmare a valorii perene a lecturii. Standurile pline de volume, mirosul hârtiei tipărite, dialogurile vii dintre generații, toate au creat o atmosferă de

Саем на книга - Târg de carte

место на средба меѓу автори и читатели, туку и повод за потсетување на трајната вредност на читањето. Штандовите полни со книги, мирисот на отпечатена хартија, живите дијалози меѓу генерации – сето тоа создаде атмосфера на ретка интелектуална енергија.

Покрај промоциите и средбите со етаблирани автори, саемот активно ги вклучи и најмладите. Се одржаа заеднички читања, литературни конкурси, работилници за креативно пишување и дебати за улогата на книгата во личниот развој. Децата беа повикувани да зборуваат за омилените ликови или да измислуваат алтернативни завршетоци на познати приказни. Преку овие активности, саемот стана жива врска меѓу генерациите, докажувајќи дека љубовта кон книгата не зависи од возраста, туку од душата.

Една од централните пораки на овогодинашното издание беше дека списокот на книги што ги читаме, особено оние на кои постојано се навраќаме, претставува вистинска внатрешна автобиографија. Поважна од кое било CV, таа листа зборува за тоа кои сме, кон што се стремиме, кои вредности ги негуваме. „Книгите се тивки огледала – не одразуваат не само кои сме, туку и кои сакаме да станеме“, рече професорката по книжевност Мила Станојевиќ.

efervescentă intelectuală rară.

Pe lângă lansările de carte și întâlnirile cu scriitorii consacrați, târgul a încurajat participarea activă a copiilor și tinerilor. Au fost organizate sesiuni de lectură colectivă, concursuri literare, ateliere de scriere creativă și dezbateri despre rolul lecturii în dezvoltarea personală. Copiii au fost provocați să răspundă la întrebări despre personajele preferate sau să-și imagineze finaluri alternative pentru poveștile clasice. Prin acest tip de activități, târgul a funcționat ca o punte vie între generații, dovedind că dragostea pentru carte nu ține cont de vârstă, ci doar de suflet.

Unul dintre mesajele centrale ale ediției din acest an a fost acela că lista cărților pe care le citim, și mai ales cele la care revenim, constituie o veritabilă autobiografie interioară. Mai relevantă decât orice curriculum vitae, această listă vorbește despre cine suntem, despre aspirațiile noastre, despre valorile pe care le cultivăm. „Cărțile sunt oglinzi tăcute – ne reflectă nu doar cine suntem, ci și cine dorim să devenim”, a spus în discursul său una dintre invitatele speciale ale târgului, profesoara de literatură universitară Mila Stanojević.

Numeroși vizitatori au remarcat caracterul profund umanizator al evenimentului. Într-o lume grăbită, agitată, dominată de algoritmi, cartea a apărut ca o formă de rezistență calmă și nobilă.

Мнозинството посетители го истакнаа хуманизацискиот карактер на настанот. Во свет полн со брзина и алгоритми, книгата се појави како тивка, но благородна форма на отпор. Читањето стана не само интелектуална практика, туку и чин на духовна хигиена. Преку читањето, луѓето имаат можност да изградат внатрешен свет во време на глобален хаос.

Саемот не беше само комерцијална манифестација, туку и прослава на идеите, на културната меморија и на јазикот. Многу изданија беа проследени со рефлексии за улогата на мајчиниот јазик во зачувувањето на идентитетот, за улогата на литературата во разбирањето на историјата и за можноста таа да придонесе за меѓународно помирување.

Зголеменото учество на млади читатели беше знак дека, и покрај сите социјални и технолошки трансформации, книгата продолжува да инспирира. Многу средношколци дојдоа придружени од баби и дедовци или родители, што беше забележано како доказ за преносот на вредности низ генерации. Беше отворен и простор посветен на семејните приказни околу книгите – за наследени томови, за вечерни читања под ламба, за домашни библиотеки градели со децении.

Саемот вклучи и низа колоквиуми за иднината на книгата во времето на вештачката интелигенција. Издавачи, автори и книжевни критичари разговараа за новите дигитални формати, аудиокнигите и предизвиците на плиткото читање. Сите се согласија дека, без

Cititul devine astfel nu doar o practică intelectuală, ci un act de igienă sufletească. Prin intermediul lecturii, oamenii au șansa de a-și construi o lume interioară coerentă, stabilă, într-un context global tot mai haotic.

Târgul nu a fost doar o manifestare comercială, ci o celebrare a ideilor, a memoriei culturale și a limbii. Multe dintre lansări au fost însoțite de reflecții asupra rolului limbii materne în păstrarea identității naționale, asupra modului în care literatura poate contribui la înțelegerea istoriei și la reconcilierea dintre popoare. Unele edituri au prezentat colecții bilingve sau traduceri recente din literaturi vecine, semn al deschiderii și al curiozității intelectuale.

Participarea în creștere a cititorilor tineri a fost un semn că, în ciuda tuturor transformărilor sociale și tehnologice, cartea continuă să inspire. Mulți liceeni au venit însoțiți de bunici sau părinți, iar acest detaliu a fost observat de organizatori ca dovadă a continuității valorilor. A existat chiar un spațiu dedicat poveștilor de familie în jurul cărților – povești despre volume moștenite, despre lecturi de seară la lumina unei lămpi sau despre biblioteci de acasă construite în zeci de ani.

În încheiere, trebuie menționat că târgul a găzduit și o serie de colocvii despre viitorul cărții în epoca inteligenței artificiale. Editori, scriitori, traducători și critici literari au discutat despre noile formate digitale, despre audiobookuri, despre riscurile superficialității și despre oportunitățile de extindere a pieței prin tehnologie. Consensusul general a fost că, indiferent de forma pe care o ia,

Саемот на книга - Търг де карте

оглед на формата, квалитетната содржина и убавината на јазикот ќе останат суштински.

„Храна за душата“ не беше само празничен слоган, туку прецизна дефиниција на улогата што книгата ја има во едно здраво општество. Во време кога површината ја загрозува длабочината, а брзината ја нарушува мислата, книгата останува засолниште и светлина. Саемот на книга во Скопје уште еднаш покажа дека читањето е чин на слобода.

Еден од највпечатливите моменти беше кога пензиониран професор ѝ подари на млада ученичка примерок од стара збирка македонска поезија со рачна посвета. Гестот не беше само пренос на книга, туку симболична предаденост на емоција и традиција. Многу вакви приказни се родија во текот на неделата, покажувајќи дека односот со книгата е длабоко личен, но храни и заедничност.

Во текот на целиот настан, волонтерите – главно млади – им помагаа на посетителите со информации, препораки за наслови и преводи. Атмосферата беше пријателска и енергична, каде луѓето не само што купуваа книги, туку и разговараа, разменуваа мислења, правеа планови за читање и повторно се среќаваа со омилени автори. Овој хуман аспект на саемот беше особено ценет, а организаторите изјавија дека зголемениот

содржината, идејата бине артикулат и frumuseŝта limbajului vor rămâne esenŝiale.

„Hrana pentru suflet” – acesta nu a fost doar un slogan festiv, ci o definiŝie exactă a rolului pe care cartea îl joacă într-o societate sănătoasă. Într-un timp în care superficialitatea ameninŝă profunzimea, iar viteza consumului afectează reflecŝia, cartea rămâne un adăpost și o lumină. Târgul de Carte de la Skopje a confirmat, încă o dată, că lectura este unul dintre cele mai importante acte de libertate.

Una dintre cele mai emoŝionante secvenŝe ale târgului a fost momentul în care un profesor pensionar a oferit în dar unei tinere eleve un exemplar dintr-o ediŝie veche a poeziei macedonene, însoŝit de o dedicaŝie scrisă de mână. Gestul a simbolizat nu doar transferul material al unei cărŝi, ci și o predare a unei tradiŝii, a unei emoŝii, a unei iubiri pentru cuvântul scris. Multe astfel de povești s-au înfiripat pe parcursul săptămânii, demonstrând că relaŝia cu lectura este una profund personală, dar care se hrănește din comunitate.

Pe toată durata evenimentului, voluntarii – majoritatea tineri – au sprijinit vizitatorii cu indicaŝii, recomandări de titluri sau traduceri. Atmosfera a fost una prietenoasă și vibrantă, în care oamenii nu doar cumpărau cărŝi, ci dialogau, schimbau impresii, făceau planuri de lectură sau reîntâlneau

интерес за книгата е охрабрувачки сигнал за иднината на пишаната култура во Северна Македонија.

Во заклучок, Меѓународниот саем на книга во Скопје успеа не само да претстави нови изданија, туку и да ја потврди идејата дека читањето не е луксуз, туку потреба. Тоа беше прослава на духот, потврда на вредностите и повик за размисла, дијалог и поврзување меѓу луѓе, генерации и култури.

Во свет сè повеќе дигитализиран, каде екраните го водат секојдневието, а алгоритмите ни ги диктираат изборите, печатената книга останува сидро на човечката стварност. Таа не само што пренесува информации, туку ја чува тишината меѓу редовите, просторот за размисла и времето за внатрешен дијалог. Држена во рака, прелистувана, подвлекувана или само поставена на ноќна масичка, печатената книга има тежина – не само физичка, туку и симболична. Тоа е предмет што се пренесува од генерација на генерација, носејќи во себе не само првичната порака на авторот, туку и емоциите и доживувањата на сите што низ времето ја држеле во раце и ја проживеале преку читање.

Читањето на хартија подразбира поинаков вид на внимание, трпение и интимност. Во време на брзина и известувања, печатената книга бара целосно присуство и за возврат нуди јасност, ред и смисла. Токму затоа таа останува изборот на оние што не бараат само забава, туку и мудрост. Печатената книга не се консумира – таа се вградува во душата, страница по страница, мисла по мисла. Затоа, и во дигиталната ера, таа останува – храна за душа.

Редакција

ТРАДИЦИЈА, ВКУС И ИДЕНТИТЕТ НА „ДОЛЖ И ГОЗБА НА РИТУАЛНА ТРПЕЗА“

Друштвото на Македонците од Романија (ДМР) беше и овојпат активен и значаен учесник на настанот „Должу и озба на ритуална трпежа“, кој се одржа во четврток, на 15 мај, во Домот на универзитетските професори во Крајова.

Манифестацијата, организирана од Жупанискиот центар за култура и уметност Долж – Секторот за зачувување и промовирање

autori preferați. Această dimensiune umană a târgului a fost apreciată în mod deosebit, organizatorii declarând că interesul crescut pentru carte este un semnal încurajator pentru viitorul culturii scrise în Macedonia de Nord.

În concluzie, Târgul Internațional de Carte de la Skopje a reușit nu doar să prezinte noutăți editoriale, ci să reafirme ideea că lectura nu este un lux, ci o necesitate. A fost o sărbătoare a spiritului, o reafirmare a valorilor și un îndemn la reflecție, dialog și conectare între oameni, generații și culturi.

Într-o lume tot mai digitalizată, în care ecranele domină cotidianul, iar algoritmii ne dictează preferințele, cartea tipărită rămâne o ancoră în realitatea profund umană. Ea nu doar transmite informații, ci păstrează tăcerea dintre rânduri, spațiul pentru gândire, timpul pentru introspecție. Ținută în mână, răsfoită, subliniată sau doar așezată pe noptieră, o carte tipărită are greutate – nu doar fizică, ci simbolică. Este un obiect care se transmite din generație în generație, purtând în sine nu doar mesajul inițial al autorului, ci și emoțiile și trăirile tuturor celor care, de-a lungul timpului, l-au ținut în mâini și l-au trăit prin lectură.

Cititul pe hârtie presupune un alt tip de atenție, de răbdare, de intimitate. Într-un timp al vitezei și al notificărilor, cartea tipărită cere prezență deplină și oferă în schimb claritate, ordine și sens. Tocmai de aceea, ea continuă să fie preferată de cei care caută nu doar divertisment, ci și înțelepciune. Cartea tipărită nu se consumă, ci se construiește în suflet, pagină cu pagină, idee cu idee. De aceea, și în era digitală, rămâne hrană pentru suflet.

Redacția

TRADIȚIE, GUST ȘI IDENTITATE LA „DOLJU-N BUCATE DE RITUAL”

Asociația Macedonenilor din România (AMR) a fost, și de această dată, un participant activ și apreciat în cadrul evenimentului „Dolju-n bucate de ritual”, desfășurat joi, 15 mai, la Casa Universitarilor din Craiova.

Manifestarea, organizată de Centrul Județean de Cultură și Artă Dolj – Secția pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, a reunit o paletă diversă de comunități și asociații (localnici din județ, cadre didactice, studenți, elevi, precum și reprezentanți ai Asociației Partida

на традиционалната култура, обедини различни заедници и здруженија (локални жители од округот, наставници, студенти, ученици, како и претставници на Здружението на Ромите „Про – Европа“ – филијала Долж и Здружението на Власите од Бугарија), докажувајќи уште еднаш богатството на етничкиот мозаик во регионот.

Претставувано од потпрефектот на округот Долж – Маријан Попа, пратеникот Јонел Станку, претседателката на АМР, Лаура Елен Рогобете Кристеску, извршната директорка – Маријана Венера Попеску, членови и симпатизери на организацијата, ДМР понуди на јавноста автентичен пример од гастрономската култура на Македонците, во согласност со темата на изданието – „ритуална трпеза“.

„Подготвивме за овој посебен настан дел од традиционалните свадбени јадења од Македонија, како: свадбарска пита, пита со пиле, леб со кајмак и сирење, пинџур, ајвар, но и питички со сирење. Симболично, ленти од тесто беа сплетени во форма на сонце и украсуваа леб – симбол на слободата во македонската култура. Овие детали не само што ги импресионираа посетителите, туку ја истакнаа и посветеноста на АМР кон зачувување и промовирање на културниот идентитет. Со голем интерес одговараме на

Romilor „Pro – Europa“ – филијала Долж и Асоцијата Vlahilor din Bulgaria), demonstrând încă o dată bogăția mozaicului etnic din regiune.

Reprezentată de subprefectul județului Dolj - Marian Popa, deputatul Ionel Stancu, președinta AMR, Laura Elen Rogobete Cristescu, director executiv – Mariana Venera Popescu, membri și simpatizanți ai organizației, AMR a adus în fața publicului o mostră autentică din cultura gastronomică a macedonenilor din Macedonia de Nord, în ton cu tema ediției – „ritual“.

„Am pregătit pentru acest eveniment deosebit o parte din preparatele tradiționale de nuntă din Macedonia de Nord, precum: turta de nuntă, turta cu pui, pâine cu caimac și brânză, pingiur, ajvar, dar și plăcinte cu brânză. Într-un gest simbolic, fâșii de aluat au fost împletite în forma soarelui împodobind pâinea – simbol al libertății în cultura macedoneană. Aceste detalii nu doar că au impresionat vizitatorii, ci au evidențiat atașamentul AMR față de conservarea și promovarea identității culturale. Răspundem cu mare interes unor astfel de inițiative menite să promoveze cultura și tradițiile etniilor din România”, au menționat reprezentanții AMR.

Prezența AMR la evenimente de acest tip confirmă angajamentul constant al Asociației față de viața culturală românească și dialogul interetnic.

вакви иницијативи кои имаат за цел да ја промовираат културата и традициите на етничките заедници во Романија“, изјавија претставниците на ДМР.

Ana Gabriela Dănescu

Присуството на ДМР на вакви настани го потврдува постојаниот ангажман на друштвото кон културниот живот во Романија и меѓуетничкиот дијалог.

Ана Габриела Денеску

ВО БИТОЛСКИОТ МУЗЕЈ ИЗЛОЖЕНА МОНЕТА НА АЛЕКСАНДАР ТРЕТИ МАКЕДОНСКИ

Монета на Александар Трети Македонски, но и 217 други римски монети кои датираат од 104 година пред новата ера се изложени во НУ Завод и Музеј-Битола.

Одбележувајќи го 18 мај – Меѓународен ден на музеите, а во рамки на изложбата „Приказните од Градиште – Црнобуки“, за јавноста достапна на увид е и луксузна керамика пронајдена на археолошкото наоѓалиште Градиште крај Битола.

Локалитет Градиште во близината на Битола долго време интригираше како археолошко наоѓалиште кое последниве години интензивно го истражуваме. Резултатите од истражувањата се многу интересни, а ги добивме со помош и на колегите кои претходно работеле во наоѓалиштето, односно Виктор Јелчиќ, Иван Миколчиќ и Антонио Јакимовски. Дојдовме до заклучок дека се работи за голема градска населба, можеби најголема во овој дел

ÎN MUZEUL DIN BITOLA, A FOST EXPUSĂ MONEDA LUI ALEXANDRU AL TREILEA MACEDONEANUL

O monedă a lui Alexandru al Treilea Macedoneanul, alături de alte 217 monede romane datând din anul 104 î.Hr., sunt expuse la Institutul Național și Muzeul din Bitola.

Cu ocazia Zilei Internaționale a Muzeelor, sărbătorită pe 18 mai, în cadrul expoziției „Poveștile din Gradiște – Crnobuki”, publicul are ocazia să vadă și ceramică de lux descoperită la situl arheologic Gradiște de lângă Bitola.

Situl Gradiște din apropierea Bitolei a stârnit interes timp îndelungat ca locație arheologică, iar în ultimii ani a fost intens cercetat. „Rezultatele s-au dovedit foarte interesante, grație și colaborării cu colegii care au lucrat anterior pe acest sit: Viktor

на Пелагонија која опстојувала во македонско-хеленистичкиот период и почетокот на римското владеење во Македонија. За среќа, со нашата работа успеавме да заинтересираме и колеги од Универзитетот Полихамболт во Калифорнија, со кои во мешани македонско-американски тимови истражуваме на локалитетот Градиште, истакна Енгин Насух, археолог во НУ Завод и Музеј-Битола.

На локалитетот Градиште пронајдени се монета од Александар Трети Македонски, 217 сребрени монети и други раритетни откритија кои сега се поставени на светската археолошка карта.

На изложбата презентирани се дел од наодите во Градиште-Црнобуки, најстариот наод е монета на Александар Трети Македонски, а има наоди кои што се од крајот на старата ера, крајот на римската република и почетокот на империјалниот период. Како постари наоди ги издвојувам камените секири кои што датираат од енеолитот, бронзеното време...многу порано од цивилизираното живеење во градот што покажува дека се работи за една долгогодишна традиција на живеење во Градиште. Имајќи ја во вид стратешката поставеност на самото Градиште, податокот и не е за чудење бидејќи местото е поставено на точка од која се гледаат повеќе делови на Пелагонија и приодот од страната на Демир Хисар. Меѓу наодите значајно место добива и депото со 217 парчиња од сребрени републикански римски монети кои датираат од 104 година пред новата ера до 41 година пред новата ера. Станува збор за импозантно депо со извонредно зачувани монети кои што дополнително ќе ја кажуваат приказната за градот Градиште и економските и трговски врски во тоа време. На археолошкото наоѓалиште отквивме многу керамички производи од републикански римски период. Станува збор за увоз на луксузна керамика која доаѓа од поголемите центри на римската република, керамика која се произведувала на локално ниво и затоа добро е што изложбата е поставена и достапна за јавноста, а со тоа и запознаена со нашата работа, посебно на денот на Музеите што денеска и оваа вечер го одбележуваме, нагласи археологот Насух.

Изложбата „Приказните од Градиште“ на авторот Енгин Насух, како постер презентација следниот месец ќе биде поставена во Албанија.

Редакција

Jelčić, Ivan Mikolčić și Antonio Jakimovski. Am ajuns la concluzia că este vorba despre o așezare urbană de mari dimensiuni, posibil cea mai mare din această parte a Pelagoniei, locuită în perioada macedoneană-elenistică și începutul dominației romane în Macedonia. Din fericire, eforturile noastre au atras interesul Universității Polihumboldt din California, iar acum cercetăm Gradište în echipe mixte macedono-americane” – a declarat arheologul Engin Nasuh, de la Institutul Național și Muzeul Bitola.

La Gradište au fost descoperite moneda lui Alexandru al Treilea, 217 monede de argint și alte piese rare, acum incluse pe harta arheologică mondială.

Expoziția prezintă o parte dintre descoperirile din Gradište–Crnobuki. Cea mai veche este moneda lui Alexandru al Treilea, iar alte piese datează de la sfârșitul epocii vechi, finalul Republicii Romane și începutul perioadei imperiale. Printre descoperirile mai vechi se numără topoare de piatră din eneolitic și epoca bronzului – dovezi ale unei tradiții milenare de locuire în Gradište.

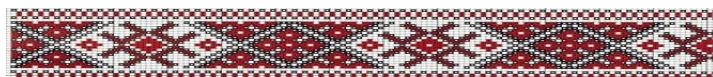
Datorită poziției strategice a sitului, nu este surprinzător că oferă o perspectivă largă asupra Pelagoniei și accesului dinspre Demir Hisar.

Un loc important între descoperiri îl ocupă un tezaur cu 217 monede republicane romane din argint, datând între 104 și 41 î.Hr. Este vorba de un tezaur impresionant, cu monede excelent conservate, care oferă noi perspective despre orașul Gradište și despre legăturile economice și comerciale ale vremii.

”Pe sit au fost găsite numeroase piese ceramice din perioada republicană romană. Este vorba despre ceramică de lux importată din mari centre ale Republicii Romane, dar și produse locale, motiv pentru care este important că expoziția este accesibilă publicului, mai ales de Ziua Muzeelor, pe care o sărbătorim astăzi” – a adăugat arheologul Nasuh.

Expoziția „Poveștile din Gradište”, semnată de autorul Engin Nasuh, va fi prezentată luna viitoare și în Albania sub formă de postere.

Redacția

ДРУШТВОТО НА МАКЕДОНЦИТЕ ОД РОМАНИЈА – ВИБРАНТНО ПРИСУСТВО НА ФЕСТИВАЛОТ „КУЛТУРИ НА СВЕТОТ“ ВО МОГОШОАЈА

Друштвото на Македонците од Романија (ДМР) со радост и гордост беше присутно на четринаесеттото издание на фестивалот „Култури на светот“, кој се одржа во периодот од 20 до 25 мај 2025 година, во историското и инспиративно опкружување на палатата Могошоаја. Настанот, организиран од Здружението Про Валорес и Културниот центар на Бранковенешките палати, ги собра заедно различните заедници, традиции и уметнички изрази, претворајќи се во жив простор на средба и дијалог меѓу културите. Во овој контекст, АМР понуди незаборавно присуство, со кое уште еднаш ја потврди својата мисија да

ASOCIAȚIA MACEDONENILOR DIN ROMÂNIA – O PREZENȚĂ VIBRANTĂ LA FESTIVALUL „CULTURILE LUMII” DE LA MOGOȘOAIA

Asociația Macedonenilor din România (AMR) a fost prezentă, cu bucurie și mândrie, la cea de-a XIV-a ediție a Festivalului „Culturile Lumii”, desfășurat în perioada 20–25 mai 2025, în decorul istoric și inspirator al Palatului Mogoșoaia. Evenimentul, organizat de Asociația Pro Valores și Centrul Cultural Palatele Brâncovenesti, a adunat laolaltă comunități, tradiții și expresii artistice diverse, devenind un spațiu viu de întâlnire și dialog între culturi. În acest context, AMR a oferit o prezență memorabilă, prin care și-a reafirmat misiunea de a păstra, promova și celebra identitatea culturală macedoneană în România.

Vizitatorii au fost invitați să pornească într-o călătorie în inima Macedoniei, ghidați de arome, culori și sunete ce spun povestea unei comunități

ја зачува, промовира и слави македонската културна припадност во Романија.

Посетителите беа поканети на патување до срцето на Македонија, водени од мириси, бои и звуци што ја раскажуваат приказната на една заедница со длабоки корени. Од префинетиот вкус на ајварот и пинџурот, до едноставната вкусност на пројата и деликатноста на десертот раванија – секое јадење беше подготвено со грижа, според автентични рецепти пренесувани од генерација на генерација. Тоа не беше само дегустација – тоа беше покана за сеќавање, за дом, за корените на секој Македонец.

Како дополнување на ова гастрономско искуство, Друштвото претстави изложба на традиционална уметност и ракотворби што импресионираа со искреност и префинетост. Сликите на Мирела Штефанија Думитреску го доловија шармот на руралниот живот – семејни сцени, народни носии и топли, познати пејзажи. Архитектонските модели на Николае Брежа со прецизност и страст ја претставија структурата на традиционалните македонски куќи – уметност сама по себе, каде секој детаљ раскажува приказна. Своеето дело го претстави и Богдан Корнелиу Брежа, со скулптури од метал со длабока симболична вредност,

cu rădăcini adânci. De la gustul fin al ajvarului și pinjurului, la simplitatea savuroasă a prăjiturii proja și delicatețea desertului ravanja, fiecare preparat a fost pregătit cu grijă, respectând rețetele autentice, transmise din generație în generație. A fost mai mult decât o degustare – a fost o invitație la amintire, la casă, la originile fiecărui macedonean.

În completarea acestei experiențe culinare, Asociația a prezentat o expoziție de artă și meșteșuguri tradiționale care a impresionat prin sinceritate și rafinament. Picturile Mirelei Ștefania Dumitrescu au surprins farmecul vieții rurale, cu scene de familie, porturi populare și peisaje calde, familiare. Modelele arhitecturale realizate de Nicolae Breza au redat, cu minuțiozitate și pasiune, structura caselor tradiționale macedonene – o formă de artă în sine, în care fiecare detaliu spune o poveste. La rândul său, Bogdan Corneliu Breza a adus în fața publicului sculpturi din metal cu o încărcătură simbolică profundă, inspirate din mitologia balcanică și reunite sub titlul „Masa de joc” – o metaforă a conexiunii dintre oameni, timp și spațiu.

Dar poate cel mai emoționant moment al prezenței AMR a fost spectacolul ansamblului „Sonțe – Soarele”. Format din adulți animați de dragostea pentru tradiție, ansamblul a adus pe scenă energia vie a dansurilor macedonene, în

инспирирани од балканската митологија и собрани под насловот „Игрална маса“ – метафора за поврзаноста меѓу луѓето, времето и просторот.

Но, можеби најемотивниот момент од присуството на ДМР беше настапот на ансамблот „Сонце“. Составен од возрасни луѓе водени од љубов кон традицијата, ансамблот ја донесе на сцената живата енергија на македонските ора, во чекори што носат печат на вековна историја и заедничко доживување. Музиката, носиите и радоста на танчерите ја воодушевија публиката, а во позадина, проектираните слики од Република Македонија – со планински пејзажи, стари села и сцени од секојдневниот живот – дадоа посебна длабочина на целото искуство.

Учеството на Друштвото на Македонците од Романија на фестивалот „Култури на светот“ не беше само симболично претставување. Тоа беше изјава на љубов кон културата, кон припадноста и почитта кон традицијата. Тоа беше гест со кој ДМР покажа дека идентитетот на една заедница не се чува само со зборови, туку особено преку дела, преку присуство, преку радоста да се сподели она што е највредно со другите.

Во еден контекст каде што разновидноста се слави, а интеркултурниот дијалог станува

паши ce poartă amprenta unor secole întregi de istorie și trăire colectivă. Costumele tradiționale, muzica și bucuria dansatorilor au captivat publicul, iar pe fundal, imaginile proiectate din Republica Macedonia de Nord – cu peisaje montane, sate vechi și momente din viața de zi cu zi – au adăugat o profunzime aparte întregii experiențe.

Participarea Asociației Macedonenilor din România la Festivalul „Culturile Lumii” nu a fost doar o simplă reprezentare simbolică. A fost o declarație de iubire față de cultură, de apartenență și de respect pentru tradiție. A fost un gest prin care AMR a arătat că identitatea unei comunități nu se păstrează doar prin cuvinte, ci mai ales prin gesturi, prin prezență, prin bucuria de a împărtăși ceea ce ai mai valoros cu ceilalți.

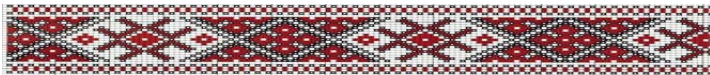
Într-un context în care diversitatea este sărbătorită, iar dialogul intercultural devine o punte reală între oameni, Asociația Macedonenilor din România a demonstrat că este un partener autentic și activ în construcția unei societăți deschise, tolerante și bogate spiritual. Fiecare element – gust, imagine, sunet, dans – a contribuit la un tablou complet, care vorbește despre memorie, dar și despre viitor.

În final, participarea la „Culturile Lumii” a fost pentru AMR mai mult decât o invitație onorantă – a fost o ocazie de a spune lumii că tradiția este vie, că are suflet, și că prin ea, o comunitate poate

Фестивалот „Култури на светот”, - Festivalul „Culturile Lumii”

вистински мост меѓу луѓето, Друштвото на Македонците од Романија докажа дека е автентичен и активен партнер во градењето на едно отворено, толерантно и духовно богато општество. Секој елемент – вкус, слика, звук, танц – придонесе кон комплетна слика што зборува за сеќавањето, но и за иднината.

АНСАМБЛОТ „СОНЦЕ“, ЗАЕДНО СО ДМР, НА ФОКЛОРЕН ФЕСТИВАЛ ВО НОВАЧИ

Во недела, на 25 мај 2025 година, Друштвото на Македонците од Романија (ДМР) учествуваше заедно со ансамблот „Сонце“ на 58-то издание на Фолклорниот Чобански Фестивал „Качување на овците во планина“, кој

dărui frumusețe, emoție și speranță.

Redacția

На крајот, учеството на „Култури на светот“ за ДМР беше повеќе од почесна покана – тоа беше можност да му се каже на светот дека традицијата е жива, дека има душа и дека преку неа, една заедница може да подари убавина, емоција и надеж.

Редакција

ANSAMBLUL SONȚE, ALĂTURI DE AMR, LA FESTIVALUL „URCATUL OILOR LA MUNTE” DIN NOVACI

Duminică, 25 mai 2025, Asociația Macedonenilor din România (AMR) a fost prezentă cu Ansamblul Sonțe la cea de-a 58-a ediție a Festivalului Folcloric Păstoresc „Urcatul Oilor la

се одржа во градот Новачи, округот Горж.

Настанот, кој претставува длабоко вкоренета традиција во субпланинскиот регион на Горж, симболично го одбележува почетокот на трансхуманцијата и ја истакнува пасторалната вредност и фолклорното богатство на областа. Фестивалот започна со отворачки настап на ансамблот „Недеиа“ од Новачи, по што следуваше парада на народни носии, песни и ора — исклучителен момент кој ја откри идентитетската суштина на секоја заедница учесник.

Секој поканет ансамбл гордо ѝ носеше автентичните народни носии, специфични за регионот и етничката припадност што ја претставуваа, претворајќи го фестивалот во вистински визуелен и културен спектакл. Боите, везовите и традиционалните симболи, внимателно извезени на секое парче од народната носија, раскажува — и без зборови — за историјата и обичаите на заедниците од кои доаѓаат.

Ансамблот „Сонце“, претставувајќи ја македонската заедница во Романија, понуди

„Мунте“, desfășurat în orașul Novaci, județul Gorj.

Evenimentul, devenit o tradiție de suflet în zona submontană a Gorjului, marchează simbolic începutul transumanței și aduce în prim-plan valorile pastorale și bogăția folclorică a regiunii. Festivalul a debutat cu un spectacol de deschidere susținut de Ansamblul „Nedeia” din Novaci, urmat de parada portului, cântecului și dansului popular — un moment de excepție care a adus în fața publicului esența identitară a fiecărei comunități participante.

Fiecare formație invitată a purtat cu mândrie costume populare autentice, specifice zonei și etniei reprezentate, transformând evenimentul într-un adevărat regal vizual și cultural. Culorile, broderiile și simbolurile tradiționale cusute cu grijă în fiecare piesă de port popular au povestit, în tăcere, istoria și tradițiile comunităților din care provin.

Ansamblul Sonțe, reprezentând comunitatea macedoneană din România, a oferit un moment artistic deosebit în cadrul spectacolului „Românii, oameni frumoși”, alături de alte formații invitate din mai multe județe ale țării. Prezența

особено уметничко издание во рамки на претставата „Романците, убави луѓе“, заедно со други формации од повеќе окрузи на земјата. Присуството на ДМР на овој фестивал претставуваше можност за повторна афирмација на културното богатство на националните малцинства и на разновидноста на традициите што соживуваат хармонично на територија на Романија.

Настапот на ансамблот „Сонце“ беше високо оценет од публиката, докажувајќи ја уште еднаш значајната улога на ДМР во промовирањето на македонската култура и во поддршката на интеркултурниот дијалог преку фолклор, ора и автентичните обичаи.

Честитки до организаторите за напорот да ја продолжат оваа прекрасна традиција! Фолклорниот чобански фестивал „Качувањето на овците во планина“ во Новачи останува еден емблематичен настан, кој ги собира заедно

ВО ЛОНДОН Е ЗАВЕРЕНО РАСПАРЧУВАЊЕТО НА МАКЕДОНИЈА МЕЃУ ГРЦИЈА, СРБИЈА И БУГАРИЈА, ПО ПРВАТА БАЛКАНСКА ВОЈНА

На 30 мај 1913 година во Лондон е потпишан мировниот договор со кој завршила Првата балканска војна и со кој за Македонија турско ропство било заменето со распарчување, поделба и ново ропство под Грција, Србија и Бугарија.

Лондонската мировна конференција започнала на 16 декември 1912 година со цел постигнување договор меѓу победничките во Првата балканска војна и поразената Турција, која предложила на Македонија и на Албанија да им се даде автономија под суверенитет на Турција.

Тоа не било прифатено. И поради незадоволството помеѓу балканските сојузници Грција, Србија и Бугарија од распределбата на отстапените територии од Турција, по Првата балканска војна (1912 – 1913) набрзо започнала и Втората балканска војна (1913).

AMR la acest festival a fost o oportunitate de reafirmare a bogăției culturale a minorităților naționale și a diversității tradițiilor ce conviețuiesc armonios în spațiul românesc.

Participarea Ansamblului Sonțe a fost apreciată de public, dovedind încă o dată rolul important pe care AMR îl are în promovarea culturii macedonene și în susținerea dialogului intercultural prin folclor, dans și obiceiuri autentice.

Felicitări organizatorilor pentru efortul de a duce mai departe această frumoasă tradiție! Festivalul Folcloric Păștoresc „Urcatul oilor la munte” de la Novaci rămâne un eveniment emblematic, care adună laolaltă comunități, generații și culturi, sub semnul respectului pentru identitate și patrimoniu.

Ana Gabriela Dănescu

заедниците, генерациите и културите — под знакот на почитта кон идентитетот и културното наследство.

Ана Габриела Данеску

LA LONDRA A FOST CONSFINȚITĂ DEZMEMBRAREA MACEDONIEI ÎNTRE GRECIA, SERBIA ȘI BULGARIA, DUPĂ PRIMUL RĂZBOI BALCANIC

La 30 mai 1913, la Londra a fost semnat tratatul de pace care a încheiat Primul Război Balcanic și prin care jugul otoman a fost înlocuit pentru Macedonia cu dezmembrare, împărțire și o nouă robie sub Grecia, Serbia și Bulgaria.

Conferința de pace de la Londra a început pe 16 decembrie 1912, cu scopul de a ajunge la un acord între învingătorii din Primul Război Balcanic și Turcia învinsă, care propusese autonomie pentru Macedonia și Albania sub suveranitate otomană.

Aceasta nu a fost acceptată. Iar din cauza nemulțumirilor dintre aliații balcanici Grecia, Serbia și Bulgaria, cu privire la împărțirea teritoriilor cedate de Turcia, curând după Primul Război Balcanic (1912–1913) a izbucnit al Doilea Război Balcanic (1913).

**Propunerea otomană pentru autonomia
Macedoniei a fost respinsă de cei trei vecini**

Турскиот предлог за автономија на Македонија одбиен од трите соседа

Албанија на 28 декември 1912 е призната за независна држава, а предлогот за независност на Македонија не е прифатен. Србија и Грција уште пред војната тајно се договориле дека нема да дозволат создавање на самостојна Македонија, ниту бугарско – албанска граница меѓу државните граници на Србија и Грција. Турскиот предлог за создавање на автономна Македонија го одбила и Бугарија, која со Грција ги заострила односите уште во почетокот на Првата балканска војна, особено откако грчката војска го зазела Солун.

Albania a fost recunoscută drept stat independent pe 28 decembrie 1912, dar propunerea de independență pentru Macedonia nu a fost acceptată. Serbia și Grecia s-au înțeles dinainte să nu permită un stat macedonean independent, nici o graniță bulgaro-albaneză între frontierele lor. Propunerea Turciei de creare a unei Macedonii autonome a fost respinsă și de Bulgaria, care și-a înrăutățit relațiile cu Grecia încă de la începutul războiului, mai ales după ce armata greacă a ocupat Salonic.

Semnarea Tratatului de la Londra pe 30 mai 1913 cu Turcia a agravat și mai mult relațiile dintre statele balcanice, care fuseseră aliate. În acel

Со потпишувањето на Лондонскиот мировен договор на 30 мај 1913 година со Турција, односите меѓу балканските држави, кои биле сојузнички, уште повеќе се заостриле. Во тоа време, сојузниците ги окупирале оние територии што ги зазеле во војната против Турција.

Меѓу Србија и Бугарија уште во време на војната била создадена привремена демаркациона линија: Патарица – Руен – сртот на Осоговските Планини – Злетовска Река – Брегалница, до сливот на Крива Лакавица – сртот Плавуш – Дојранско Езеро. На таа линија започнало префрлувањето на бугарската војска од Тракија и истовремена концентрација на силите кон Грција.

Тоа било причина на 1 јуни 1913 година Србија и Грција да склучат договор за пријателство и одбранбен сојуз против Бугарија. Покрај тоа, Србија добила право на слободно користење на пристаништето во Солун во траење од 50 години. Истиот ден била потпишана и конвенција, во која биле регулирани меѓусебните воени обврски и соработката меѓу Србија и Грција во случај на напад од Бугарија или на некоја друга држава.

Втора балканска војна и второ парчење на Македонија

По тие настани, големите сили, со оглед на сопствените интереси кон Балканот, имале широка дипломатска активност. Русија сакала да го зачува Балканскиот сојуз како противтежа на Австро-германското продирање на Балканот, а Австро-Унгарија тежнела да се разбие овој сојуз и ја поддржувала Бугарија.

За да го спречи избувнувањето на нова, меѓусојузничка војна, Русија ги повикала сојузниците да го решат спорот по мирен пат и ги предупредила Србија и Бугарија на руската арбитража предвидена со српско-бугарскиот договор. На рускиот апел двете страни одговориле условно: српската влада дека ја прифаќа арбитражата на Русија, доколку се прифати нејзиното барање за ревизија на договорот, а бугарската влада арбитражата ја прифаќала доколку се почитува договорот, односно воспоставената поделба на територијата. Со оглед на тоа дека двете влади не отстапувале од своите барања, Русија се откажала од натамошна арбитража. Со тоа го забрзала почетокот на Втората балканска војна, новата поделба на Македонија и воспоставување нови граници по пат на сила.

Во името на македонската колонија во Петербург, на 1 март 1913 година до Лондонската мировна конференција е испратен Меморандум потпишан од Димитрија Чуповски, Наце Димов, Гаврил Константинович и А.

moment, aliații ocupaseră teritoriile cucerite în războiul cu Turcia.

Între Serbia și Bulgaria fusese trasată o linie temporară de demarcare: Patarica – Ruen – creasta Munților Osogovo – râul Zletovska – Bregalnica, până la bazinul Kriva Lakavica – creasta Plavuș – lacul Doiran. Pe această linie a început deplasarea armatei bulgare din Tracia și concentrarea simultană a forțelor spre Grecia.

Aceasta a fost motivul pentru care, la 1 iunie 1913, Serbia și Grecia au încheiat un pact de prietenie și alianță defensivă împotriva Bulgariei. În plus, Serbia a primit dreptul de a folosi liber portul Salonic timp de 50 de ani. În aceeași zi a fost semnată și o convenție care reglementa obligațiile militare reciproce și cooperarea dintre Serbia și Grecia în caz de atac bulgar sau din partea unui alt stat.

Al Doilea Război Balcanic și a doua dezmembrare a Macedoniei

După aceste evenimente, marile puteri, ținând cont de propriile interese în Balcani, au fost foarte active diplomatic. Rusia dorea păstrarea alianței balcanice ca o contragreutate față de pătrunderea austro-germană în Balcani, iar Austro-Ungaria urmărea destrămarea acestei alianțe și sprijinea Bulgaria.

Pentru a evita un nou război între aliați, Rusia a chemat părțile să rezolve conflictul pașnic și a avertizat Serbia și Bulgaria că se poate apela la arbitrajul rus prevăzut în acordul sârbo-bulgar. La apelul rus, ambele părți au răspuns condiționat: guvernul sârb a acceptat arbitrajul dacă se admite revizuirea tratatului, iar guvernul bulgar doar dacă se respectă înțelegerea inițială privind împărțirea teritoriului. Cum niciuna nu a cedat, Rusia a renunțat la arbitraj. Astfel a grăbit izbucnirea celui de-al Doilea Război Balcanic, o nouă împărțire a Macedoniei și stabilirea de noi granițe prin forță.

În numele coloniei macedonene din Petersburg, pe 1 martie 1913 a fost trimis un Memorandum Conferinței de Pace de la Londra, semnat de Dimitrie Cupovski, Națe Dimov, Gavril Konstantinovici și A. Veznikov. În memorandum, Dimitrie Cupovski scria: „Două treimi din populația Macedoniei reprezintă un trib slav aparte” și a anexat o hartă etnografică.

Imperiul Otoman a semnat tratatul de pace de la Londra, prin care renunța la teritoriile aflate la vest de linia Enes-Midia în favoarea aliaților balcanici, stabilindu-se totodată crearea statului albanez, ale cărui granițe urmau să fie definite ulterior.

Toți au avut de pierdut, Macedonia a pierdut tot

Numărul morților, răniților și prizonierilor a fost: Imperiul Otoman 153.000, Regatul Bulgariei 73.000, Regatul Serbiei 30.000, Regatul Greciei 28.671 și Regatul Muntenegrului 10.000 de

Везников. Во меморандумот Димитрија Чуповски пишува: „Две третини од населението на Македонија претставуваат посебно словенско племе“ и приложил етнографска карта.

Отоманската империја го потпишала мировниот договор во Лондон, според кој се откажала од териториите западно од линијата Енез-Мидија во корист на балканските сојузници, со тоа што било одлучено да се создаде албанска држава, чии граници требало да се утврдат дополнително.

Сите имале загуби, а Македонија изгубила се

Бројот на загинати, ранети и заробени изнесувале: Отоманска Империја 153.000, Царство Бугарија 73.000, Кралство Србија 30.000, Кралство Грција 28.671 и Кралство Црна Гора 10.000 луѓе. Материјалните загуби на Царството Бугарија изнесувале 1,3 милијарда франци, на Кралството Србија 590 милиони, на Кралството Грција 467 милиони и на Кралството Црна Гора околу 100.000 франци.

Загубите на Македонија, човечки и материјални, не се наведуваат, ниту во еден извор, иако војната се водела во Македонија, а Македонија загубила сè.

И затоа Сандански рекол: „За Македонија би било подобро да остане под турско ропство, оти тие што ќе ја ослободат, ќе ја распарчат и повторно ќе ја поробат“.

Првата Балканска Војна формално била започната од страна на Кралството Црна Гора на 9 октомври 1912 година, а потоа на 18 октомври се приклучиле и останатите сојузници, што всушност се смета и за почеток на Првата балканска војна. Балканските сојузнички војски за релативно кратко време ја скршиле воената моќ на Отоманската империја која била победена на сите фронтови и била принудена набргу да побара мир.

Воените операции главно се воделе во Тракија и во Македонија, со учество на голем број Македонци во сите војски. Балканските сојузници успеале да го исползуваат ентузијазмот и воодушевувањето на Македонците да се борат за слободата на својата земја.

Трка меѓу Грција и Бугарија за Солун

Непосредно по почнувањето на српската офанзива кај Куманово, престанале да работат телеграфските врски од и кон Солун. Дури откако почнале во Солун да пристигнуваат огромен број албански и турски бегалци, народот почнал да го сфаќа обемот на воената катастрофа со која се соочила Османлиската империја.

Речиси 20.000 бегалци биле сместени по локалните џамии во многу нехигиенски услови.

оameni. Pierderile materiale ale Bulgariei s-au ridicat la 1,3 miliarde franci, ale Serbiei la 590 milioane, ale Greciei la 467 milioane și ale Muntenegrului la circa 100.000 franci.

Pierderile Macedoniei, umane și materiale, nu sunt consemnate nicăieri, deși războiul s-a purtat în Macedonia și ea a pierdut totul.

De aceea Sandanski a spus: „Pentru Macedonia ar fi fost mai bine să rămână sub jugul turcesc, căci cei care o vor elibera o vor dezmembra și din nou o vor înrobi.“

Primul Război Balcanic a fost declanșat oficial de Regatul Muntenegrului pe 9 octombrie 1912, iar pe 18 octombrie i s-au alăturat ceilalți aliați, fapt ce este considerat drept începutul real al conflictului. Armatele aliate balcanice au reușit într-un timp scurt să zdrobească forța militară a Imperiului Otoman, învins pe toate fronturile și obligat curând să ceară pace.

Operațiunile militare s-au desfășurat în principal în Tracia și Macedonia, cu participarea multor macedoneni în toate armatele. Aliații balcanici au știut să folosească entuziasmul și dorința de libertate a macedonenilor pentru a lupta pentru propria lor țară.

Cursa dintre Grecia și Bulgaria pentru Salonic

Imediat după începutul ofensivei sârbe la Kumanovo, comunicațiile telegrafice cu Salonic au fost întrerupte. Abia când în Salonic au început să sosească refugiați albanezi și turci în număr mare, populația a înțeles amploarea catastrofei militare suferite de Imperiul Otoman.

Aproape 20.000 de refugiați au fost adăpostiți în moscheile locale în condiții foarte precare. După ei au venit și soldații turci retrași – unii fugeau de sârbi, alții de grecii ce coborau dinspre muntele Olimp, iar alții erau împinși de divizia Rila bulgară care înainta de-a lungul râului Struma.

Forțele grecești și bulgare încercau disperat să ajungă primele în Salonic, cel mai mare premiu din moștenirea otomană, și cum nu existau acorduri prelabile privind statutul său, cine ajungea primul devenea stăpân legitim.

Prințul Constantin și unitățile sale au depășit divizia Rila cu câteva ore și el a intrat ceremonial în Salonic.

Macedonenii erau înrolați în toate armatele

Cei mai mulți luptători macedoneni au fost înrolați în armata Bulgariei. Pe frontul tracic au luptat 14.000 de macedoneni organizați în miliția macedono-adrianopolitană (voluntari). Dar macedoneni au fost și în armatele Serbiei și Greciei.

Detășamentul lui Iane Sandanski, cu 500 de luptători, format din cetele locale ale lui Alexandar Buinov, Todor Panitsa, Taska Serski, Cudomir Kantardjiev și alții, acționând independent, a

По нив дошле и турските војници кои се повлекувале – некои од нив бегале од Србите, дел бегале од Грците кои се движеле источно од планината Олимп, а дел биле поттиснати од бугарската дивизија Рила што брзала надолу по реката Струма.

Грчките и бугарските сили очајно настојувале први да стигнат до Солун, кој што бил најголемата награда од османлиското наследство и немало никакви претходни договори за неговиот статус, па поседувањето ќе биде закон.

Принцот Константин и единиците под негова команда ја претркале дивизијата Рила за

cucerit mai întâi orașul Melnik și împrejurimile. În regiunea Melnik și Sveti Vraç, în afară de cetele menționate, se aflau sub comanda lor circa 400 de localnici din Melnik, 300 din Sveti Vraç și 70 de insurgenți din satele din jur.

După ce au străpuns trecătoarea Rupel, divizia a șaptea Rila și cetele lui Sandanski cu 300 de insurgenți, însoțite de grupurile lui Stoio Hadjiev, Dimitar Arnaudov, Alexandar Buinov și alții, au intrat în Salonic înaintea cavaleriei bulgare.

Astfel, deși Macedonia a fost eliberată de sub dominația otomană cu participarea activă a macedonenilor în armatele aliate și în lupta pentru o Macedonia autonomă, soarta sa a fost decisă la

Распарчувањето на Македонија - Dezmembrarea Macedoniei

неколку часа, па тој церемонијално влегол во Солун.

Македонци во сите војски

Најмногу македонски борци биле регрутирани во армијата на Царството Бугарија. На тракискиот фронт учествуваа 14.000 Македонци организирани во Македонско-одринско ополчение (доброволци). Но, Македонци имало и во војската на Србија и на Грција.

Одредот на Јане Сандански со 500 четници, составен од реонските чети на Александар Бујнов, Тодор Паница, Таската Серски, Чудомир Кантарчиев и други,

Conferința de la Londra: Macedonia, dezmembrată, a căzut sub o nouă ocupație greacă, sârbă și bulgară.

Redacția

Откако ја пробиле Рупелиската Теснина, Седмата рилска бугарска девизија и четите под команда на Сандански со 300 востаници, во придружба на четите на Стојо Хаџиев, Димитар Арнаудов, Александар Бујнов и други, како претходница на бугарската коњаница, влегле во Солун пред настапувањето на бугарските единици.

Така, иако Македонија била ослободена

дејствувајќи самостојно прво го освоиле градот Мелник со околните места. Во реонот на Мелник и Свети Врач покрај споменативе самостојни чети, под нивна команда се наоѓале околу 400 мелничани, 300 од Свети Врач и околу 70 востаници од околните села.

од Османлиското ропство, со големо учество на Македонци кои се бореле во сојузничките војски и за автономна Македонија, нејзината судбина била решена на Лондонската конференција: Македонија распарчена потпаднала под нова окупација на Грција, Србија и Бугарија.

Редакција

ДЕЦАТА ОД ХОРОТ НА ФЕСТИВАЛОТ „ЗЛАТНО СЛАВЕЈЧЕ“ ОД МАКЕДОНИЈА ВО ПОСЕТА НА РОМАНИЈА, ПО ПОКАНА НА ДМР

Друштвото на Македонците од Романија (ДМР) минатата недела беше домаќин на делегација од деца од Република Македонија, членови на хорот на Фестивалот „Златно Славејче“, во рамки на културна програма која вклучуваше учество на уметнички настани и институционални посети во повеќе населени места низ Романија.

Учество на натпреварот „Уметноста на убавината“ во Каракал

Младите изведувачи настапија на натпреварувачкиот спектакл „Уметноста на убавината“, одржан во градот Каракал, каде што изведоа уметнички точки пред локалната публика. Групата беше придружена од Бобан Јосифовски, директор на Фестивалот „Златно

COPII CORULUI FESTIVALULUI „PRIVIGHETOAREA DE AUR” DIN MACEDONIA DE NORD, ÎN VIZITĂ ÎN ROMÂNIA, LA INVITAȚIA AMR

Asociația Macedonenilor din România (AMR) a găzduit în perioada 08-15 iunie, o delegație de copii din Macedonia de Nord, membri ai Corului Festivalului „Privighetoarea de Aur” (Златно Славејче), în cadrul unui program cultural care a inclus participarea la evenimente artistice și vizite instituționale în mai multe localități din România.

Participare la concursul „Arta frumuseții” din Caracal

Tinerii interpreți au fost prezenți la Spectacolul Concurs „Arta frumuseții”, desfășurat în municipiul Caracal, unde au susținut momente artistice în fața publicului local. Grupul a fost însoțit

Распарчувањето на Македонија; Златно Славејче - Dezmembrarea Macedoniei; Privighetoarea de Aur

Славејче“ и промотор на културни иницијативи посветени на децата.

По тој повод, делегацијата на ДМР одговори на поканата на градоначалникот на Каракал, Јон Долдуреа, за официјална посета на седиштето на локалната администрација. Средбата се одржа во формална атмосфера и ја одрази отвореноста на локалните власти кон образовни и културни меѓународни иницијативи.

Културно-образовна програма во Крајова

По настанот во Каракал, гостите беа пречекани во просториите на АМР во Крајова, каде што беше организирана програма со културни прошетки. Делегацијата посети повеќе локални објекти, меѓу кои и Градската управа на Крајова, каде што децата дознаа информации за архитектурата, историјата и

de Boban Josifovski, directorul Festivalului „Privighetoarea de Aur” și promotor al inițiativelor culturale dedicate copiilor.

Cu acest prilej, delegația AMR a răspuns invitației primarului municipiului Caracal, Ion Doldurea, pentru o vizită oficială la sediul administrației locale. Întâlnirea a avut loc într-un cadru formal și a reflectat deschiderea autorităților locale față de inițiativele educaționale și culturale internaționale.

Program cultural și educativ, la Craiova

După evenimentul de la Caracal, oaspeții au fost primiți la sediul AMR din Craiova, unde a fost organizat un program de tururi culturale. Delegația a vizitat mai multe obiective locale, printre care Primăria Craiova, unde copiii au aflat informații despre arhitectura, istoria și funcționarea instituției.

функционирањето на институцијата. Активностите продолжија во Fantasy Park – простор за рекреација наменет за деца, кој понуди содржини соодветни на возраста на учесниците.

Посета на седиштето на АМР Букурешт и Парламентот на Романија

Делегацијата отпатува и во Букурешт, каде што го посети централното седиште на АМР, како и палатата на Парламентот, во рамки на образовна активност. Целта на овие посети беше да им се понуди на учесниците поширока перспектива за институциите на романската држава и за културните односи меѓу Романија и Република Македонија.

Посетата се реализираше како дел од иницијативите на АМР за промовирање на интеркултурен дијалог и соработка во полето на уметничкото образование за деца. Друштвото на тој начин ја продолжува серијата активности што го поддржуваат културната размена меѓу македонската заедница во Романија и меѓународните партнери.

Ана Габриела Денеску

Активностите продолжиле и во Fantasy Park, un spațiu de recreere destinat copiilor, care a oferit o experiență adecvată vârstei participanților.

Vizită la sediul AMR București și Parlamentul României

Delegația a efectuat o deplasare la București, unde a vizitat sediul central al AMR, precum și Palatul Parlamentului, în cadrul unei acțiuni cu caracter educativ. Scopul acestor vizite a fost de a oferi participanților o perspectivă mai amplă asupra instituțiilor statului român și a relațiilor culturale dintre România și Macedonia de Nord.

Vizita s-a desfășurat în cadrul inițiativelor AMR de promovare a dialogului intercultural și a cooperării în domeniul educației artistice pentru copii. Asociația continuă astfel seria de activități care susțin schimburile culturale între comunitatea macedoneană din România și partenerii internaționali.

Ana Gabriela Dănescu

СМРТТА ГО ПОБЕДИ НЕПОБЕДИВИОТ АЛЕКСАНДАР МАКЕДОНСКИ, ГРОБОТ И ПРИЧИНАТА ЗА СМРТТА ОСТАНУВААТ МИСТЕРИЈА

Вечерта на 10 јуни спроти 11 јуни во 323-та година, во древниот Вавилон, во 33 година од животот, од досега непознати причини умира Александар Македонски, еден од најпознатите војсководители и освојувачи во историјата. Неговиот гроб е вечна мистерија за археолозите и историчарите.

Александар III Македонски бил македонски цар од династијата Аргеади. На возраст од 16 години веќе учествува во воените походи на неговиот татко Филип II. Две години по славната битка кај Херонеја, откако е зацврстена македонската власт во грчките градови полиси, умира Филип II.

Александар застанува на чело на македонското царство, и освојувајќи ја речиси целата територија која догаш била позната, тој изведува еден од најголемите воени походи во историјата. Покрај неговиот освојувачки дух, Александар Велики во историјата е препознаен

MOARTEA L-A ÎNVINS PE INVINCIBILUL ALEXANDRU MACEDON, IAR MORMÂNTUL ȘI CAUZA MORȚII AU RĂMAS O ENIGMĂ

În noaptea dintre 10 și 11 iunie a anului 323 î.Hr., în vechiul Babilon, la vârsta de 33 de ani, Alexandru Macedon – unul dintre cei mai faimoși conducători militari și cuceritori din istorie – moare din cauze necunoscute până astăzi. Locul în care a fost înmormântat rămâne o misterioasă provocare pentru arheologi și istorici.

Alexandru al III-lea Macedon a fost rege al Macedoniei din dinastia Argeadă. La doar 16 ani, participa deja la campaniile militare ale tatălui său, Filip al II-lea. La doi ani după celebra bătălie de la Cheroneea, după ce autoritatea macedoneană se consolidase în orașele-stat grecești, Filip al II-lea este asasinat.

Alexandru preia conducerea regatului și, cucerind aproape tot teritoriul cunoscut la acea vreme, duce la capăt una dintre cele mai mari campanii militare din istorie. Pe lângă spiritul său de cuceritor, Alexandru cel Mare este cunoscut în istorie și ca unul dintre marii fondatori de orașe. Se

и како еден од најголемите градители. Во времето на неговото владеење, покрај освојените градови од Македонија до Индија, се проценува дека има изградено околу 70 градови.

По неговата смрт, настанале превирања за престолот на империјата по што избувнуваат и внатрешни војни. Подоцна македонската империја е поделена на три држави и династии: Птоломејската династија во Египет, Антигонидската династија во Македонија и Селевкидската династија на Блискиот Исток.

Неговиот гроб останува непознат. Се смета дека телото му било однесено во Александрија, па дури постојат и некои гравури за тоа како Цезар, кога му се поклонувал, од невнимание му го откинал носот. Според една теорија, остатоците од телото на Александар и денес се наоѓаат во египетскиот град, но во просторија која од три страни е непристапна, а од четвртата е заградена со ѕид од џамија поради што до неа не може да се пријде.

Пред десетина години македонскиот археолог и тогашен директор на Управата за културно наследство, Паско Кузман, искажа можност Александар да е закопан на Пеонските гробишта близу до Марвинци.

Македонскиот истражувач на античкиот период, Паскал Камбуровски, по потекло од Егејска Македонија, протеран во Полска, па потоа преселен во Скопје, инаку автор на две книги за Александар и неговиот гроб, односно за мајка му Олимпија, е сигурен дека гробот на војсководецот се наоѓа на тие гробишта, па дури тврди и дека го знае местото каде треба да се ископува. Тоа е влезот во брдото крај базиликата на гробиштата, што, според него е сосема природно и логично место за погреб на царот.

Според Камбуровски, откако погребната поворка со телото на Александар тргнала кон Александрија, стигнала наредба од неговата мајка Олимпија телото да биде однесено во Пела и таму да биде погребано. За таа цел била направена уште една кочија и уште еден ковчег, со тоа што лажната поворка продолжила кон Александрија, а вистинската кон Македонија.

Но, токму тогаш Пела била опколена од противниците на Александар, па според Камбуровски, телото морало да биде погребано во најблиското место до Пела, каде подоцна, се надевала Олимпија, ќе може да биде крунисан синот на Александар, односно неговиот наследник. Има две такви прифатливи места за погреб на Александар, а кои се блиску до Пела – едното е Хераклеа, а другото се Пеонските

estimează că, în timpul domniei sale, au fost construite aproximativ 70 de orașe, de la Macedonia până în India.

După moartea sa, urmează frământări în jurul succesiunii la tronul imperiului, ceea ce duce la războaie interne. Ulterior, imperiul macedonean se împarte în trei regate conduse de dinastii diferite: dinastia Ptolemeică în Egipt, dinastia Antigonidă în Macedonia și dinastia Seleucidă în Orientul Apropiat.

Mormântul lui Alexandru rămâne necunoscut. Se crede că trupul său ar fi fost dus în Alexandria, existând chiar și unele gravuri care înfățișează momentul în care Cezar, în timp ce i se închina, i-ar fi rupt din greșeală nasul. O teorie sugerează că rămășițele lui Alexandru s-ar afla și azi în orașul egiptean, într-o încăpăre inaccesibilă din trei părți și zidită dinspre a patra de o moschee, ceea ce o face imposibil de explorat.

În urmă cu aproximativ zece ani, arheologul macedonean și fost director al Direcției pentru Patrimoniu Cultural, Pasko Kuzman, a sugerat posibilitatea ca Alexandru să fie înmormântat în necropola paionă de lângă Marvinci.

Cercetătorul macedonean al perioadei antice, Paskal Kamburovski, originar din Macedonia Egeeană, exilat în Polonia și apoi stabilit în Skopje, autor al două cărți despre Alexandru și despre mama acestuia, Olimpia, este convins că mormântul marelui conducător se află în acea necropolă. El afirmă chiar că știe exact locul unde ar trebui să se facă săpături: intrarea într-un deal aflat lângă bazilica necropolei – loc pe care îl consideră natural și logic pentru o înmormântare regală.

Potrivit lui Kamburovski, după ce cortegiul funerar cu trupul lui Alexandru a pornit spre Alexandria, mama sa, Olimpia, ar fi trimis ordin ca acesta să fie dus și înmormântat la Pella. Pentru aceasta, ar fi fost pregătit un al doilea car funerar și un alt sicriu, astfel că un convoi fals a continuat drumul spre Alexandria, în timp ce cel adevărat se îndrepta spre Macedonia.

Totuși, în acea perioadă, Pella era înconjurată de inamicii lui Alexandru, așa că – potrivit aceleiași teorii – trupul ar fi fost înmormântat în cel mai apropiat loc de Pella unde se putea face acest lucru, cu speranța că, mai târziu, fiul lui Alexandru ar putea fi încoronat acolo. Există două astfel de locuri posibile: Heracleea și necropola paionă. Cum Heracleea a fost exclusă ca opțiune, Alexandru ar fi fost înmormântat, susține Kamburovski, lângă Marvinci. Intrarea în deal, unde ar fi îngropat marele strateg, ar fi fost căptușită ulterior cu cărămizi în perioada romană și acoperită cu pietre și pământ.

Redacția
него е закопан војсководецот, е обложен со

гробишта. Според Камбуровски, Херакела како можност отпаднала, па Александар бил закопан крај Марвинци. Влезот во брдото, каде според

некакви тули во подоцнежното римско време и затрупан со камења и земја.

Редакција

НАСТАНИ ВО ПЕРИОДОТ

„Како извор на размена, иновации и креативност, културната разновидност ѝ е потребна на човечноста, исто како Во периодот од 7 до 11 мај 2025 година, претставници на Друштвото на Македонците од Романија учествуваа на XXX-то издание на Меѓународниот саем на книга LIBREX, што се одржа во Palas Mall во градот Јаши. Настанот беше организиран под мотото „Лавиринт на бескрајни приказни“ и обедини десетици издавачки куќи, познати автори, промоции на книги, работилници и конференции, нудејќи му на читателскиот аудиториум разновидно и достапно искуство. И овојпат, нашите членови со задоволство ѝ ја претставија на публиката извонредната издавачка понуда на Друштвото: книги за македонската гастрономија, историски и културни дела, фото-албуми, речници и списанието „Македонецот“. Ако во тој период сте биле во Јаши, веруваме дека не сте ја пропуштиле можноста да се сретнете со нашите членови, кои со отворени раце ве пречекуваа за да ви раскажат за активностите на Друштвото, како и за традициите и обичаите на Македонците!

21 мај – Светски ден на културната разновидност, дијалог и развој. Овој ден ни понуди можност да го прославиме културното наследство на човештвото и повторно да ја потврдиме важноста на дијалогот и соработката меѓу заедниците. Културната разновидност нè збогатува, нè зближува и нè учи да изградиме заедно општество засновано на почит, еднаквост и заемно разбирање. Денот 21 мај беше прогласен од Генералното собрание на ООН во 2002 година, по иницијатива на УНЕСКО – организација која игра клучна улога во промовирањето и заштитата на културната разновидност на глобално ниво. Во Универзалната декларација за културна разновидност се подвлекува: „ко што биолошката разновидност ѝ е потребна на природата.“ Друштвото на Македонците од Романија цврсто ги поддржува вредностите на интеркултурниот дијалог, мирниот соживот и зачувувањето на културниот идентитет, во духот на одржлив и инклузивен развој. На 21 мај, но и секој ден, Македонците ја препознаваат вредноста на секоја култура, ја промовираат толеранцијата и придонесуваат за свет во кој различноста е извор на единство, а не на поделба.

EVENIMENTELE PERIOADEI

În perioada 7–11 mai 2025, reprezentanți ai AMR au participat la ediția a XXX-a a Târgului Internațional de Carte LIBREX, desfășurat la Palas Mall, Iași. Evenimentul a fost organizat sub motto-ul „Labirintul poveștilor nesfârșite” și a reunit zeci de edituri, autori cunoscuți, lansări de carte, ateliere și conferințe, oferind publicului pasionat de lectură o experiență diversificată și accesibilă. Și de această dată, membrii noștri au fost încântați să le prezinte vizitatorilor standului o ofertă editorială excepțională, semnată AMR: cărți de gastronomie macedoneană, volume de istorie și cultură, albume de fotografie, dicționare și Revista Macedoneanul. Dacă v-ați aflat în acea perioadă în Iași, credem că nu ați ratat ocazia de a-i întâlni pe membrii noștri, care au așteptat cu brațele deschise pentru a vă oferi informații despre activitățile pe care le desfășurăm în cadrul Asociației, dar și despre tradițiile și obiceiurile macedonene!

21 mai – Ziua mondială pentru diversitate culturală, pentru dialog și dezvoltare – ne-a oferit ocazia de a celebra moștenirea culturală a umanității și de a reafirma importanța dialogului și a colaborării între comunități. Diversitatea culturală ne îmbogățește, ne apropie și ne învață să construim împreună o societate bazată pe respect, echitate și înțelegere reciprocă. Ziua de 21 mai a fost proclamată de Adunarea Generală a ONU în 2002, la inițiativa UNESCO – organizație ce joacă un rol esențial în promovarea și protejarea diversității culturale la nivel global. În Declarația Universală privind Diversitatea Culturală, se subliniază: „Ca sursă de schimburi, inovație și creativitate, diversitatea culturală este necesară umanității, așa cum biodiversitatea este necesară naturii.” Asociația Macedonenilor din România susține ferm valorile dialogului intercultural, ale conviețuirii pașnice și ale păstrării identității culturale, în spiritul unei dezvoltări durabile și incluzive. De 21 Mai dar și în fiecare zi, macedonenii recunosc valoarea fiecărei culturi, promovează toleranța și contribuie la o lume în care diversitatea este o sursă de unitate, nu de diviziune.

Cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului,

Со повод Меѓународниот ден на детето, Друштвото на Македонците од Романија им упати на сите деца искрени желби за добро здравје, радост и среќно детство! Но не само на децата – испрати и желби за здравје до родителите, бабите и дедовците, и до сите кои го носат детското срце, невиноста, радоста, чувствителноста и добрината! Денот на детето првпат е спомнат во Женева, на Светската конференција за заштита и благосостојба на децата во август 1925 година. Тогаш, 54 претставници од различни земји ја усвоија Декларацијата за заштита на детето. По таа конференција, многу влади го воведоа „Денот на детето“. Во Крајова, град што годинава слави 550 години од првото писмено спомнување, Меѓународниот ден на детето беше одбележан на посебен начин. Сите се приклучија на манифестацијата „Крајова – Сон од детството“, во рамките на Деновите на градот. Заедно со нашите членови, мали и големи деца уживаа во прославата на детството, на патеката Универзитет – Плоштад Михај Витазул, со многу насмевки и радост!

Среќен Ден на детето, драги деца!

Живот исполнет со светлина, радост, насмевки и инспирација!

На 26 јуни, Македонците од Романија го прославија еден од најсилните симболи на идентитетот, единството и националното достоинство – знамето на Романија. Трите бои – сина, жолта и црвена – ја раскажуваат приказната на една нација која постојано се борела за слобода. Иако овие бои се користени уште од Средниот век на грбовите и знамињата на Романските Кнежевства, тие беа официјално признати како национален симбол за време на Револуцијата од 1848 година. На 14/26 јуни 1848 година, Привремената револуционерна влада на Валахија го усвои трикотот како официјално знаме, со мотото „Правда – Братство“ впишано на него. Поставени вертикално, со сината покрај копјето, боите на знамето првично беа инспирирани од француското триколорно знаме, но беа преосмислени во романски дух и добија длабоки значења: сината ја симболизира слободата и ведрото небо, жолтата ја претставува правдата и богатството на полињата, црвената го претставува пролеаната крв на хероите и храброста на оние што се жртвувале за независност. Според Член 12 од Уставот на Романија, знамето е еден од официјалните државни симболи, заедно со грбот, државниот печат, химната „Разбуди се, Романец“ и Националниот празник – 1 Декември.

Ана Габриела Денеску

Асоцијата Македонените од Романија а transmis tuturor copiilor gânduri bune, sănătate, bucurii și o copilărie fericită! Dar nu numai atât, reprezentanții au transmis multă sănătate, părinților și bunicii și tuturor celor care păstrează sufletul de copil, inocența și bucuria, sensibilitatea și bunătatea! Ziua Copilului a fost menționată pentru prima dată la Geneva, mai exact, la Conferința Mondială pentru Protejarea și Bunăstarea Copiilor în august 1925. Atunci, 54 de reprezentanți din diferite țări au adoptat Declarația pentru Protecția Copilului. După această conferință, multe guverne au introdus „Ziua Copilului“. Ziua Internațională a Copilului, la Craiova, orașul care sărbătorește 550 de ani de la prima atestare documentară, a fost sărbătorită într-un mod cu totul inedit. Cu toții s-au alăturat evenimentului din cadrul Zilelor orașului, la parada „Craiova – Vis de copilărie“. Împreună cu membrii noștri, copii mici și mari, s-au bucurat să celebreze copilăria, pe traseul Universitate – Piața Mihai Viteazul, cu voie bună și multă distracție!

La mulți ani, dragi copii!

O viață senină, cu bucurii, zâmbete și inspirație!

Pe 26 iunie etnicii macedoneni din România au sărbătorit unul dintre cele mai puternice simboluri ale identității, unității și demnității noastre naționale – Drapelul României. Cele trei culori ale sale – albastru, galben și roșu – spun povestea unei națiuni care a luptat neconținut pentru libertate. Deși aceste culori au fost folosite încă din Evul Mediu pe steme și steaguri ale Țărilor Române, ele au fost consfințite ca simbol național în timpul Revoluției de la 1848. La 14/26 iunie 1848, Guvernul revoluționar provizoriu din Țara Românească a adoptat tricolorul ca drapel oficial, cu deviza „Dreptate – Frăție“ înscrisă pe el. Așezate vertical, cu albastrul lângă lance, culorile drapelului au fost inițial inspirate de tricolorul francez, dar au fost reinterpretate în spirit românesc, căpătând semnificații profunde: albastrul simbolizează libertatea și cerul senin; alben reprezintă dreptatea și bogăția holdelor românești; roșul evocă sângele vărsat de eroi și curajul celor care s-au jertfit pentru independență. Potrivit Articolului 12 din Constituția României, drapelul este unul dintre simbolurile oficiale ale statului, alături de stema țării, sigiliul de stat, imnul „Deșteaptă-te, române“ și Ziua Națională – 1 Decembrie.

Ana Gabriela Dănescu

Д	Н	С	мај 2025
Ч	1	18	Преп. Јован, ученик на прп. Григориј Декаполит (85)
П	2	19	Преп. Јован Ветхопештерник (VIII)
С	3	20	Преп. Теодор Трихински (IV-IX)
Н	4	21	Свмч. Јануариј епископ и други со него (305)
П	5	22	Преп. Теодор Сикеот, еп. Анастасиополски (613)
В	6	23	+Вмч. Георгиј Победоносец (303)
С	7	24	Мч. Савв Стратилат и со него 70 војници (272)
Ч	8	25	+Апостол и евангелист Марко (63)
П	9	26	Свмч. Василиј, еп. Амәсијски (322)
С	10	27	Ап. Симеон, еп. Јерусалимски, сродника Господов ()
Н	11	28	Ап. од 70-те Јасон и Сосипатр и други со нив пострада
П	12	29	9 маченици Кизички (299)
В	13	30	+Ап. Јаков Зеведеев, брат на Јован Богослов ()
С	14	1	Прор. Јеремија (VI п.Х.)
Ч	15	2	Св. Атанасиј Велики, архиеп. Александријски (373)
П	16	3	Мч-ци Тимотеј и Мавра (286)
С	17	4	Мч-ка Пелагија, дева Тарсијска (290)
Н	18	5	Вмч-ка Ирина (I-II)
П	19	6	Прав. Јов Многострадален (2000-1500 п.Х.)
В	20	7	Спомен на јавувањето на небо на Крстот Господов,
С	21	8	+Апостол и евангелист Јован Богослов (117)
Ч	22	9	+Пренос на моштите на св. Николај (1087)
П	23	10	+Апостол Симон Зилот (I)
С	24	11	Рамноап. Методиј (885) и Кирил (869), учители
Н	25	12	Св. Елифаниј, еп. Кипарски (403)
П	26	13	Мч-ка Гликерија дева и со неа пострададите, во Лас
В	27	14	Мч. Исидор (251)
С	28	15	Преп. Пахомиј Велики (348)
Ч	29	16	Вознесение Господово
П	30	17	Ап. од 70-те Андроник и св. Јунија, неговата помош
С	31	18	Мч. Теодот Анкирски и седум деви маченички (303)

МАИ – FLORAR

(31 de zile; zina are 14 ore, noaptea 10 ore)

- 1 J Sf. Proroc Ieremia; Sf. Cuv. Mc. Eftimie, Ignatie și Acachie;
Sf. Tamara; Sf. Cuv. Isidora
- 2 V †) Sf. Ier. Atanasie al III-lea (Patelarie), patriarhul Constantinopolului;
Aducerea moaștelor Sf. Ier. Atanasie cel Mare, arhiepiscopul
Alexandriei; Sf. Matrona de la Moscova (Dezlegare la pește)
- 3 S †) Sf. Cuv. Irodion de la Lainici;
Sf. Mc. Timotei și soția sa, Mavra
- 4 D Sf. Mc. Pelaghia; Sf. Monica
Duminica a 3-a după Paști (a Mironosițelor); Ap. Fapte 6, 1-7;
Ev. Marcu 15, 43-47; 16, 1-8; glas 2, voscr. 4
- 5 L Sf. Mare Mc. Irina; Sf. Cuv. Mc. Eftim cel Nou
- 6 M Sf. și Dreptul Iov, mult răbdătorul; Sf. Mc. Varvar
- 7 M Arătarea pe cer a semnului Sfintei Cruci în Ierusalim;
Sf. Mc. Acachie și Codrat (Dezlegare la pește)
- 8 J †) Sf. Ap. și Evanghelist Ioan Teologul; Sf. Cuv. Arsenie cel Mare
- 9 V Sf. Proroc Isaia; Sf. Mc. Hristofor; Aducerea la Bari a moaștelor
Sf. Ier. Nicolae (Dezlegare la pește)
- 10 S Sf. Ap. Simon Zilotul;
†) Sf. Cuv. Calistrat de la Timișeni și Vasiova
- 11 D Sf. Sfințit Mc. Mochie preotul;
Sf. Ier. Metodie și Sf. Cuv. Chiril, luminătorii slavilor
Duminica a 4-a după Paști
(Vindecarea slăbănogului de la Viteza); Ap. Fapte 9, 32-42;
Ev. Ioan 5, 1-15; glas 3, voscr. 5
- 12 L †) Sf. Mc. Ioan Valahul;
Sf. Ier. Epifanie, arhiepiscopul Ciprului,
și Gherman, patriarhul Constantinopolului
- 13 M Sf. Mc. Glicheria; Sf. Serghie Mărturisitorul
- 14 M Înjumătățirea Cincizecimii; Sf. Mc. Isidor din Hios;
Sf. Sfințit Mc. Terapont, episcopul Ciprului (Dezlegare la pește)
- 15 J †) Sf. Ier. Iacob Putneanul, mitropolitul Moldovei;
Sf. Cuv. Pahomie cel Mare
- 16 V †) Sf. Cuv. Sila, Paisie și Natan de la Sihăstria Putnei;
Sf. Cuv. Teodor cel Sfințit (Dezlegare la pește)
- 17 S Sf. Ap. Andronic și soția sa, Iunia; Sf. Cuv. Nectarie și Teofan
- 18 D Sf. Mc. Petru, Dionisie și Paulin
Duminica a 5-a după Paști (a Samaritanecilor);
Ap. Fapte 11, 19-30; Ev. Ioan 4, 5-42; glas 4, voscr. 7
- 19 L Sf. Sfințit Mc. Patrichie, episcopul Prusei, și cei împreună cu el
- 20 M Sf. Mc. Talaleu; Sf. Cuv. Talasie; Sf. Lidia din Filipi
- 21 M Odovania Înjumătățirii Cincizecimii;
†) Sfinții Mari împărați și întocmai cu Apostolii Constantin
și mama sa, Elena (Dezlegare la pește)
- 22 J Sf. Mc. Vasilisc și Marcel;
Sf. Părinți de la Sinodul al II-lea Ecumenic
- 23 V Sf. Ier. Mihail Mărturisitorul, episcopul Sinadei;
Sf. Mironosiță Maria lui Cleopa (Dezlegare la pește)
- 24 S Sf. Cuv. Simeon cel din Muntele Minunat
- 25 D †) A treia aflare a capului Sf. Proroc Ioan Botezătorul
Duminica a 6-a după Paști (Vindecarea orbului din naștere);
Ap. Fapte 16, 16-34; Ev. Ioan 9, 1-38; glas 5, voscr. 8
- 26 L Sf. Ap. Carp și Alfeu; Sf. Mc. Averchie și Elena
- 27 M Sf. Mc. Iuliu Veteranul; Sf. Sfințiți Mc. Eladie și Terapont,
episcopul Sardei; Sf. Mărt. Ioan Rusul
- 28 M Odovania praznicului Învierii Domnului;
Sfinții Ier. Euthie, episcopul Melitinei, și Nichita,
episcopul Calcedonului (Dezlegare la pește)
- 29 J †) Înălțarea Domnului (Zina Erilor)
- 30 V Sf. Cuv. Isaachie Mărturisitorul și Varlaam (Dezlegare la pește)
- 31 S Sf. Mc. Ermie, Eusebiu și Haralambie

Д	Н	С	јуни 2025
Н	1	19	Свмч. Патрикиј, еп. Пруски, и неговата дружина (II)
П	2	20	Мч-ци Талалеј, Александар и Астериј (284)
В	3	21	+Рамноап. цар Константин (337) и неговата ма
С	4	22	Мч. Василиск (308)
Ч	5	23	Преп. Михаил, еп. Синадски (821)
П	6	24	Преп. Симеон столпник (596)
С	7	25	+Трето наоѓање на главата на Претечата и Крс
Н	8	26	Педесетница (Духовден) Слегување на Светиот
П	9	27	Ден на Светиот Дух
В	10	28	Св. Варлаам Охридски (1598)
С	11	29	Мч-ка Теодосија дева, Тирска (308)
Ч	12	30	Преп. Исакиј исп., игумен на Далматската обител (3)
П	13	31	Ап. од 70-те Ерме (I)
С	14	1	Мч-ци Јустин Философ и со него пострададите (166)
Н	15	2	+Св. Еразмо Охридски (IV)
П	16	3	Мч-ци Лукилијан, Клавдиј, Ипатиј, Павел, Дионисиј
В	17	4	Св. Митрофан, I патр. Константинополски (326)
С	18	5	Свмч. Доротеј, еп. Тирски (362)
Ч	19	6	Преп. Висарион Египетски (IV-V)
П	20	7	Свмч. Теодот Анкирски (303)
С	21	8	Вмч. Теодор Стратилат (319)
Н	22	9	Св. Кирил, архиеп. Александријски (444)
П	23	10	Свмч. Тимотеј, еп. Пруски (363)
В	24	11	+Апостоли Вартоломеј и Варнава (I)
С	25	12	Преп. Онуфриј Велики (IV), Преп. Петар Атонски (7)
Ч	26	13	Мц. Акилина (293)
П	27	14	Прор. Елисеј (IX п.Х.)
С	28	15	Мч-ци Вит, Модест и Крискентија (303)
Н	29	16	Св. Тихон, еп. Апатунски (425)
П	30	17	Мч-ци Мануил, Савел и Исмаил Персијски (362)

IUNIE – CIREȘAR

(30 de zile; ziua are 15 ore, noaptea 9 ore)

- 1 D Sf. Iustin Martirul și Filosoful și cei împreună cu el
Duminica a 7-a după Paști (a Sf. Părinți de la Sinodul I Ecumenic);
Ap. Fapte 20, 16-18, 28-36; Ev. Ioan 17, 1-13
(*Rugăciunea lui Iisus*); glas 6, voscr. 10
- 2 L †) Sf. Mare Mc. Ioan cel Nou de la Suceava;
Sf. Ier. Nichifor Mărturisitorul, patriarhul Constantinopolului
- 3 M Sf. Mc. Luchilian, Ipatie și Paula fecioara
- 4 M †) Sf. Mc. Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel;
Sf. Ier. Mitrofan, arhiepiscopul Constantinopolului; Sf. Mironosițe Maria și Marta, surorile Dreptului Lazăr (Dezlegare la pește)
- 5 J Sf. Sfințit Mc. Dorotei, episcopul Tirului
- 6 V Odovania praznicului Înălțării Domnului;
Sf. Cuv. Ilarion cel Nou, egumenul Mănăstirii lui Dalmat;
Sf. Cuv. Visarion (Dezlegare la pește)
- 7 S Sf. Sfințit Mc. Teodot, episcopul Ancirei;
Sf. Mc. Zenaida (Sâmbăta celor adorniți – Moșii de vară)
- 8 D †) Pogorârea Sfântului Duh (Cincizecimea sau Rusaliele)
Duminica a 8-a după Paști.
Toate ale praznicului: Ap. Fapte 2, 1-11; Ev. Ioan 7, 37-53; 8, 12
- 9 L †) Sfânta Treime
- 10 M Sf. Mc. Alexandru și Antonina; Sf. Sfințit Mc. Timotei, episcopul Prusei
- 11 M Sf. Ap. Bartolomeu și Barnaba; Sf. Ier. Luca, arhiepiscopul Crimeci,
Cinstirea Sfintei Icoane a Maicii Domnului Axion estin (Harji)
- 12 J Sf. Cuv. Onufrie cel Mare și Petru Athonitul
- 13 V Sf. Mc. Achilina; Sf. Ier. Trifilie, episcopul Lefcosiei din Cipru (Harji)
- 14 S Odovania praznicului Pogorârii Sfântului Duh; Sf. Proroc Elisei;
Sf. Ier. Metodie Mărturisitorul, patriarhul Constantinopolului
- 15 D Sf. Proroc Amos; †) Sf. Mc. Ishie; Fericirii Augustin și Ieronim
(Lăsatul secului pentru Postul Sf. Ap. Petru și Pavel)
Duminica întâi după Rusalii (a Tuturor Sfinților);
Ap. Evrei 11, 33-40; 12, 1-2; Ev. Matei 10, 32-33; 37-38 și 19, 27-30
(Urmarea lui Hristos); glas 8, voscr. 1
- 16 L †) Sf. Ier. Martir Neofit Cretanul, mitropolitul Țării Românești;
Sf. Ier. Tihon, episcopul Amatundei
(Începutul Postului Sf. Ap. Petru și Pavel. Dezlegare la pește)
- 17 M Sf. Mc. Manuil, Savel, Ismail, Inochentie și Felix
- 18 M Sf. Mc. Leontie, Ipatie și Teodul; Sf. Cuv. Erasm
- 19 J Sf. Ap. Iuda, rudenia Domnului;
Sf. Cuv. Paisie cel Mare (Dezlegare la pește)
- 20 V Sf. Sfințit Mc. Metodie, episcopul Patarelor;
Sf. Ier. Calist, patriarhul Constantinopolului; Sf. Nicolae Cabasila
- 21 S Sf. Mc. Iulian din Tars și Afrodisie (Dezlegare la pește)
- 22 D †) Sf. Ier. Grigorie Dascălul, mitropolitul Țării Românești;
Sf. Sfințit Mc. Eusebiu, episcopul Samosatei (Dezlegare la pește)
Duminica a 2-a după Rusalii (a Sfinților Români); Ap. Romani
2, 10-16; al Sf. Români: 2 Corinteni 5, 17, 20; 6, 1, 3-7, 10; 13, 11;
Ev. Matei 4, 18-23 (Chemarea primilor Apostoli);
a Sf. Români: Matei 5, 14-16; 10, 32-33, 17-18, 22
(Lumina faptelor bune și mărturisirea lui Hristos); glas 1, voscr. 2
- 23 L Sf. Mc. Agripina; Sf. Sfințit Mc. Aristocle preotul
- 24 M †) Nașterea Sf. Proroc Ioan Botezătorul
(Sânzienele sau Drăguica);
†) Aducerea moaștelor Sf. Mare Mc. Ioan cel Nou de la Suceava;
†) Sf. Ier. Niceta de Remesiana (Dezlegare la pește)
- 25 M Sf. Cuv. Mc. Fevronia; Sf. Mc. Orentie și frații săi; Sf. Mc. Livia
- 26 J Sf. Cuv. David din Tesalonic; Sf. Ier. Ioan, episcopul Goțici
- 27 V Sf. Cuv. Samson, primitorul de străini; Sf. Mironosiță Ioana
- 28 S Aducerea moaștelor Sf. Mc. doctori fără de arginți Chir și Ioan
(Dezlegare la pește)
- 29 D †) Sf. Ap. Petru și Pavel
Duminica a 3-a după Rusalii; Ap. Romani 5, 1-10; al Sfinților;
2 Corinteni 11, 21 – 12, 9; Ev. Matei 6, 22-33
(Despre grijile vieții); a Sfinților: Matei 16, 13-19; glas 2, voscr. 3
- 30 L †) Soborul Sfinților 12 Apostoli; †) Sf. Ier. Ghelasie de la Râmeț

Друштвото на Македонците од Романија купува традиционални македонски објекти односно објекти како: народни носии (чорапи, елечи, кошули, опинци, појаси, фоти и слично) објекти за домаќинството (разбој за ткаење, килими, рачни работи везени, чејз и сл) како и мал и голем традиционален намештај од домаќинството на македонците (сандак за чеиз, кебиња, маси, столици и слично). Повеќе информации можете да најдете во просториите на Друштвото во Букурешт, ул.Томас Масарик, бр.29, сек.2, телефон за врски 021-212.09.22 или 0722.251.947.

Редакција

Asociația Macedonenilor din România achiziționează diverse obiecte tradiționale macedonene, cum ar fi: costume tradiționale (ciorapi, ilicuri, cămăși, opinci, bete, fote, etc.), obiecte de uz casnic (război de țesut, chilimuri, covoare, pături, etc.), precum și mic și mare mobilier tradițional gospodăriilor macedonene (ladă de zestre, paturi, mese, scaune și altele). Mai multe informații pot fi aflate la sediul din București, strada Thomas Masaryk, nr. 29, sector 2, telefoane de contact: 021-212.09.22 sau 0722.251.947.

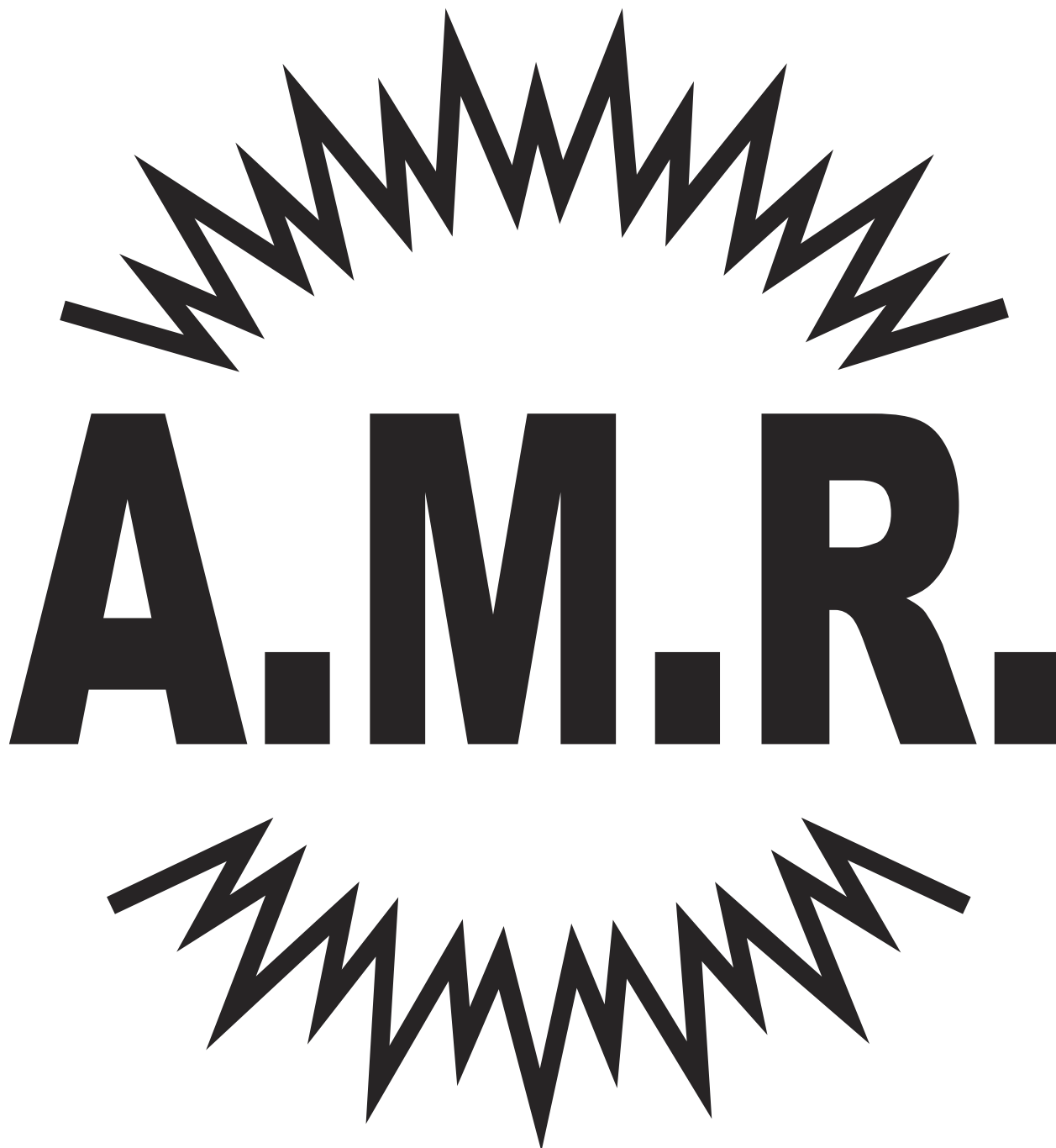
Redacția

СОДРЖИНА:

1 Мај	2 - 4
Стандарден македонски јазик	4 - 11
Претседателски избори	11 - 14
Саем на книга	14 - 20
Ритуални гозби	20 - 22
Монета	22 - 23
Фестивалот „Култури на светот,,	24 - 27
Новачи	27 - 29
Распарчувањето на Македонија	29 - 35
Златно Славејче	35 - 37
Александар Македонски	37 - 39
Настани	39 - 40
Православен календар	41 - 42
Огласи	43

CONȚINUT:

1 Mai	2 - 4
Limba macedoneană literară	4 - 11
Alegeri prezidențiale	11 - 14
Târg de carte	14 - 20
Bucate de ritual	20 - 22
Monedă	22 - 23
Festivalul "Culturile Lumii"	24 - 27
Novaci	27 - 29
Dezmembrarea Macedoniei	29 - 35
Privigetoarea de Aur	35 - 37
Alexandru Macedon	37 - 39
Evenimentele	39 - 40
Calendar ortodox	41 - 42
Anunțuri	43

*Publicație editată de Asociația Macedonenilor din România, cu sprijinul Guvernului României - Departamentul pentru
Relații Interetnice din cadrul Secretariatului General al Guvernului României
Публикација издадена од Друштвото на Македонците во Романија—со поддршка на Владата на Романија -
Сектор за меѓуетнички односи во рамките на Генералниот секретаријат на Владата на Романија*

ISSN: 1582-831x

COMITETUL DE REDACȚIE

Redactor Șef: Mihajlov Marjan
Redactor: Rogobete Cristescu Laura Elen
Corector: Ghimboasă Violeta Patricia
Tehnoredactare computerizată: Rogobete Cristescu Laura Elen
contact@asociatia-macedonenilor.ro

SEDIUL SOCIAL AL ASOCIAȚIEI:

București, sector 2, strada Thomas Masaryk, nr. 29
Telefon: 0374-951.911
contact@asociatia-macedonenilor.ro

AU COLABORAT LA REALIZAREA ACESTUI NUMĂR:

• Ana Gabriela Dănescu

www.asociatia-macedonenilor.ro
Facebook: Asociația Macedonenilor
din Romania